

Sincerus aan het Bataafsche volk.

<https://hdl.handle.net/1874/403121>

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N^o. I.

BATAVEN!

Bekomen van de verbaasdheid, welke de gebeurtenis van 12 *July* aan ieder Burger veroorzaakte, waag ik het, mijne gedagten aan U te openbaren, in hope, dat de Drukkers, volgens de Staatsregeling, vrijheid genoeg daar toe zal genieten. Die gebeurtenis wel te kennen, moet voor U van veel belang zijn, om dat zij gewis grooten invloed zal maaken op de uitoefening uwer fouveraine magt op den 10den *July* eerstkomende.

Het laat zig hooren, dat, in tijd van nood, de opstand heilig is, en dat ieder *Brutus*, dat elk held, als dan een verlosser zijns Vaderlands mag en moet wezen: maar het blijft altijd moeilijk te bepaalen, of die nood daar is? Blijft zulks overgelaaten aan het gevoelen van ieder privaat Burger, dan hebt gij alle dagen eene revolutie te wachten, want Orange vloekt den Democraat; deze den Orangist en Aristocraat, en de fatsoenlijke man, die gaarn regeeren wil, vloekt alles, wat niet naar zijne pijpen danst. Ieder noemt het land verloten; zoolang zijne partij niet aan het stuur van zaken

is. ——— Wanneer is nu dat tijdstip daar, waarin de opstand heilig is? Dan, wanneer s'Volks regten geschonden zijn. Dit is zeker. Geen ander geval is er mogelijk, omdat, zoodra gij een ander geval aanneemt, gij als dan de deur open zet voor opstanden bij meenigte — Waren nu de regten des Volks door het Vertegenwoordigend Ligchaam en door het Uitvoerend Bewind geschonden? dit blijft de groote vraag, waarop het aankomt. De Organifateurs van 12 *Juny* zeggen ja. Laat ons zien. Twee zaken zijn door hen aangevoerd, als het gebeurde van 4 *Mey* en de voorafgegaane remotie van het stemregt.

Dat de overgang der Constitueerende Vergadering tot een Wetgevend Constitutioneel Lichaam voor het Volk eene harde pil was, om te slikken, lijd geene tegenspraak. Het Volk is toch altijd bevoegd, om niemand als zijnen Vertegenwoordiger te erkennen, dan dien het zelf gekozen heeft. Maar, waren de Leden, die den genoemden overgang werkstelligden, niet door het Volk gekoozen? Hadden zij niet het radicaal, dat tot eenen Vertegenwoordiger vereischt wordt? Ik geloof, als er voor die Leden, als mannen van eer, zekere toereikende grond geweest is, waarom zij dat hun radicaal gebruikten, zo als zij gedaan hebben, dat dan het Volk hun deze opinie vergeven moet; want zij toch waren de Mannen van 22 *January*, waaraan de Bataafsche Vrijheid haar behoud alleen verschuldigd is, en de verlenging van hun radicaal was immers niet voor eeuwig, het lot konde hen, één jaar daarna, naar huis zenden, en de hoogste verlenging was voor zommigen slechts *drie* jaaren. Ik voor mij, heb de zaak altijd beredeneerd in dezer voege. De dag van 22 *January* gaf het afscheid aan de Aristocratie, aan het Foederalismus, aan de Regeeringloosheid, en aan de Dweeperij. Van Orange spreek ik niet.

omdat deze gruwzaame factie, die éénen Vorst aanbid, geen heul kan vinden bij alles, wat wel denkt omtrend het Vaderland. Het woord *Aristocratie*, weet men, is een woord, dat, door het gebruik gewettigd, in zig bevat dat denkbeeld van willekeur, welke men doorgaands ontmoet bij lieden uit den zoogenoemden fatsoenlijken kring, die zig alleen gerechtigd waanen tot de regeering: en de zegepraal, op dien dag, over de Aristocratie, betekende niets anders, dan dat aan lieden, die zig in de Omwenteling van 1795. aan het hoofd geplaatst, doch, juist omdat zij fatsoenlijke lieden heetten, eene zonderlinge rol gespeeld hadden, het gezag en de willekeur was ontworpen, en dat gezag was overgegaan in handen van lieden van allerlei standen, ten bewijze, dat de regeering niet tot eenen stand bij uitsluiting behoort, maar dat alle lieden, die slechts een gezond verstand en een eerlijk hart bezitten, en aan de beginselen der Omwenteling van 1795. waren getrouw gebleven, bevoegd waren, om het Bestuur van s'Lands zaken in handen te nemen. — Maar wat gebeurt 'er? Alles, wat eerlijk patriotsch dagt in de Republiek, zegende dien dag. Zij alleen, die begrepen, dat zij met dat systema uitgesloten waren, om te regeeren, de fatsoenlijke Patriotten van 1787. vloekten denzelfen. Men cabalifeerde, om zig tegen de ontworpen Staatsregeling te verzetten. Deze geheime maatregel werd verijdeld door de zuivering der Grondvergaderingen. Na deze verijdeling, zegt men zijne laatste toevlucht in de verkiezing van Leden voor het Wetgevend Lichaam. Men noemde reeds de fatsoenlijke lieden, die daarin zitting moesten hebben; men cabaleerde, lang vóór dat het tijd was; en dit heeft de Constitueerende Vergadering geoordeeld te moeten verhinderen, door zig in het Wetgevend Lichaam te ver-

keeren. — Eene andere vraag is het: of zulks wel konde overeengebragt worden met de Staatsregeling? Ik voor mij geloof, dat, daar Tit. III. niet gewaagd van eene volkomene vernieuwing des Vertegenwoordigenden Lichaams, en daar Art. 1. van het *Reglement*, *Letter B.*, slechts van de loting bij de aftreding spreekt, dan ook het bijvoegfel van Art. 10. niet gestrenglijk uitgelegd, maar verklaard moet worden volgens den doorgaanden geest der Staatsregeling, die, mijns inziens, daarheen leid, dat er voor de eerstemaal slechts een derde van nieuwe Leden zou verkozen worden, opdat men zeker zijn zou, dat het systema van 22 *January* zou gehandhaaft blijven. Zelfs de laatste woorden van Art. 10. *Alles geschied voor de eerste maal, door die Vergadering zelve*, schijnen dezen geest vrij nadrukkelijk aan te duiden. Ik voor mij kan niet zien, dat de verklaring in dezen genoemden zin, eigenlijk, een inbreuk op s'Volks regten kan heeten, omdat in den maatregel zelf een zeer heilzaam oogmerk lag opgesloten, om de heilige omkeer van zaken, op 22 *January*, met allen ernst te blijven verdedigen. Op het hoogst genomen, indien de verklaring al eens valsch mogt zijn, (hetgeen ik nog niet toestem) dan kan die daad alleen eene valsche opinie genoemd worden, met een goed oogmerk toegepast.

Het andere vermeende misdrijf is de remotie van het stemregt. Het zou dwaas zijn; alle de onregtvaardigheden te willen verdedigen, welke door ongeschikte, oneerlijke Agenten gepleegd zijn; maar, het is hier de vraag, of dat onregtvaardige van dien aard zij, dat des Volks regten daardoor zodanig gekrenkt wierden, dat een opstand noodzaaklijk ware? En dan moet ik erkennen, zulks niet te kunnen zien. Immers, was men het daarin

rens, dat er onregtvaardigheden gepleegd waren. Men was het daarin eens, dat deze moesten hersteld worden. Het decreet daartoe was reeds genomen. De uitvoering alleen was nog niet daar, en zij konde nog niet daar zijn, omdat de zaak een rijp onderzoek vorderde. Zoolang het nu nog niet beflist was, dat Burgers, die bij de promotie mishandeld waren, in hun regt niet zouden hersteld worden, — en het tegendeel was waar — dan konde ook die daad geen inbreuk op 's Volks regten heeten. Dan eerst word het eene inbreuk, wanneer zij, die gekrenkt waren, in hun regt geen herstel ontvingen.

Maar, gesteld eens, 'er had eene daadlijke inbreuk op 's Volks regten plaats gehad, *wanneer* en door *wie* moet de opstand geschieden? Wanneer? Dan eerst, na dat de gewoone Constitutioneele middelen niet meer vermogende zijn. Had het Bataafsche Volk, bij herhaaling, en te vergeefs bij adresfen, zich verklaard tegen den gebeurtenis van 4 May, dan zou het pligt zijn geworden, die grief door opstand te herstellen. Maar, voor zoo verre de Dagbladen melden, zijn 'er slechts twee Adresfen van afkenring bij het Vertegenwoordigend Ligchaam ingekomen. Zonderling, dat geene fatzoenlijke Lieden zich bij dat Ligchaam met klagten hebben aangediend! Of moesten twee Adresfen, in een zoo delicaat punt, de regelmaat zijn geworden van het gedrag der Vertegenwoordigende Magt? Dit zal geen eerlijk man beweerden.

Door *wie* nu moet de Opstand geschieden, in geval van noodzaaklijkheid? Door ieder, zegt men, die een *Brutus* is, een vriend van het Vaderland en der Vrijheid. Het is zoo: in een tijd van verwarring, wanneer 's Volks heilige regten vertrapt zijn, dan is ieder verlosfer wel-

kom. Maar, deze zaak heeft echter haare uitzonderingen. 'Er bestond eene Staatsregeling, en, daar deze bestaat, zijn plegtige wetten, verbindtenissen, waaraan ieder, in zijnen kring, moet gehoorzaamen. Dus, bij voorbeeld, kan ieder lid van eenig Bestuur, wanneer hij de opinie heeft, dat s'Volks regten geschonden worden, zich tot een Brutus opwerpen. Hij kan de militaire magt op zijne zijde wenden, en alzoo eene revolutie bewerken. Maar juist de Staatsregeling heeft gewild, dat ieder Staats-beambte binnen de paalen van zijnen post zou blijven. Dus spreekt Art. 151. over de Departementaale en Gemeente-Beftauren. Zoo beslist Art. 95. wegens de Agenten. Art. 260. beslist omtrend de Regters. Uit Art. 45. der *Burg. en Staatk. Grondregels* kan men, bij gevolgtrekking afleiden, wat de Gewapende Burger, als zoodanig, vermag. De Staatsregeling wil dus het onheil voorkomen, dat in elken, zelfs gewettigden, opstand gelegen is. Zij kent de grootste regten toe aan ieder onbeamt Burger. Zij wijst zelve den weg aan, in Art. 42. der *Grondregels*, hoe hij moet te werk gaan. Zij wil de Maatschappij geenzins blootstellen aan geduurige schokken. Dan alleen, wanneer de stem van den klaagenden Burger niet gehoord wordt, wanneer 'er wettige aanklagt is tegen eenig persoon of magt, en die onverhoord wordt afgewezen, dan alleen komt, in een geordenden Constitutioneele Staat, de herneeming der regten te pas, welken ieder Burger in den staat der natuur heeft: dan alleen is de opstand pligt.

Ziet daar, Medeburgers, mijn korte bedenkingen over eenige vraagstukken van den dag. Ik deel ze u mede, niet om U voorin te nemen voor de Leden van het laatst voormaalig Vertegenwoordigend Lichaam of Uitvoerend Bewind, of om U op te stooken tegen de Leden

dier

der tegenwoordige Intermediaire Lichaamen. Onder beiden ken ik verlichte, eerlijke, deugdzaame patriotten, die nimmer in staat zijn, de regten des Volks te schenden; die, zo zij dwaalen, zulks ter goeder trouwe doen. Maar ik deel ze U mede, alleen om tegen te gaan dien overweldigenden vloed van verwijtingen en schendwoorden, die dagelijks uitgebraakt worden tegen de Leden des voormaligen Bestuurs, als of die de grootste monsters waren, welken ooit den grond der Bataafsche Republiek hebben betreden. Gelijk ik nog mijn eigen oordeel opschorte, om over hunne schuld te vonnissen, zoo moet ik U ernstig raaden, dat Gij even voorzigtig handelt, met niet eerder te beslissen, dan vóór dat U *bewijzen* van schuld zullen zijn voorgelegd. En oordeelt gij dan zelve, of het eene misdad van wezenlijke inbreuk zij op uwe regten. Dit oordeel moogt, ja moet, gij U voorbehouden, als vrije Burgers, die zelve belang stellen in hunne regten.

Ook deeze voorzigtigheid moet vooral bij U plaats hebben, Bataven! bij uwe aanstaande benoeming van Leden voor het Vertegenwoordigend Lichaam. — Dat gij, in de eerste plaats, moet letten op *eerlijke* lieden; dit lijdt geen twijfel, dat gij, daarna, moet acht geven op *kunde*, is even beslist. Art. 5. van *Reglement A.* herinnert U die ontgenspreeklijke waarheid, dat Artikul herinnert U al verder, wien gij, op uwe Burgertrouw, niet verkiezen moogt. Maar, 'er is hier nog meer te doen. Gij, behoort zeer juist te letten op hen, die zich door welk middel ook, in den tegenwoordigen tijd, in het Bestuur tragten intedringen. Deezen, Bataven! moogt gij niet kiezen, of gij verraadt uw Vaderland. De zoodanigen bedoelen alleen zig zelve. Let op den

Man,

Man, die zelfs zig, als 't ware, onttrekt, mids hij braaf en kundig is. Als Volk, kent gij geene onderscheiding van burgerlijken rang, ieder Burger, om het even, of hij fatsoenlijk heet, of niet, is uw man, mids hij van 'een goed zedenlijk gedrag, en niet geheel onkundig is. Maar wacht U *boven alles* voor die genen, die, uit welk beginsel ook, met de Orange-Grooten, of met de Aristocraten, van het oude Bewind, schandelijk hebben geheuld, en die, hoe zeer zig zelven vermommede, tot alles in staat zijn! Schuuwt dezen als de pest, omdat zij, de Staatsregeling met den mond beijdende, haar op allerlei wijze zullen ondermijnen, met oogmerk, om de oude Familie-regeering weder in te voeren? Wacht U ook voor het heir van Advokaten, dat rondom U grimmelt! Laat hen voor de Pleitzaal: daar is hun vak: maar lieden, die aan de intrigues der praktijk gewend zijn, deugen niet in een Vertegenwoordigend Ligchaam, bij het welk de Staatsregeling geene wasfen neus moet zijn; maar waarin ieder, dien gij kiest, een vast Republikeinsch Systema moet hebben, of uwe Vrijheid is zeker verloren. Kiest derhalven Mannen van trouw, van kunde en van moed: Mannen, die, zonder als dolle lieden te ijveren, getoond hebben, dat zij de Vrijheid in het hart bezitten. Bataven! Zijt wijs! Laat u door niemand omzetten, of uwe Stem ontwringen! Onderscheidt perfoonen van zaken! Let op alles, wat zederd de omwending van 1795 gebeurd is. Stelt U verandwoordlijk voor het Vaderland, dat om redding smeekt! Zijt wijs in uwe keuze, en de Baataafsche Republiek zal vrij en gelukkig wezen!

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Oudenzyds Achterburgwal, by de Oude Doelestraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 2.

Ik sprak tot u mijne Landgenooten, in mijn voorig N^o. of wel het eerste blad, naar de inspraak van mijn hart, en verandwoordde mijne gedachten aan mijn geweeten, en na deze pligt vervuld te hebben, was ik gevoelloos voor den laster en de onverstandige verdraaijingen, die men van alle zijden aan mijne woorden gehecht heeft, of voor het minst daar aan heeft trachten te hechten, en ziende daarentegen door den herdruk de graagte, waarmede het gelezen wierd, nam ik het besluit dit Blad, en den daar in mij voorgestelden taak te vervolgen, met geen ander oogmerk dan om algemeen nuttig te zijn, en mij van de onvermijdelijke verpligting, die elk meer verlicht Burger omtrend zijnen minderdenkenden medeburger verschuldigd is, dat is, hem met al zijn vermoogen bij te staan en voor te lichten, te kwijten.

De Volksvertegenwoordigers zijn daargesteld, en hebben het roer der regeering in handen genoomen, en wij zijn verpligt des Volks keuze, voor zo ver dezelve niet inloopt tegen het voorschrift in de aangenomen Staatsrege-

B

ling

ling tot eene rigtfoer voorgeschreven en met alle naauwgezetheid uitgedrukt, te eerbiedigen. Wij moeten doch veronderstellen, dat de Verkozenen, waar van na examinatie gebleeken is, dat zij wettig verkozen zijn, en waartegen geene bezwaaren of klagen zijn ingebracht, de gewenschte en begeert zijnde mannen zijn, en die met het afleggen der Verklaring, zich met geheel hun ziel verbonden hebben, om des Volks belangens waar te nemen, de Staatsregeling te betrachten, en al het heilzaame, het goede, daar in gelegen, ten algemeenen nutte te doen gelden, en hunne te maakene Wetten altoos door de heilige grondbeginzelen, waarop de Staatsregeling gebouwd is, te doen bezielen en interichten tot bevordering van het maatschappelijk geluk, het waar genot der Vrijheid, en tot beschaving van Verstand en Zeden. Zonder dit te vertrouwen en op deze billijke onderstelling aan te gaan, zouden wij den braaven onrecht doen, en beschuldigen eer 'er misdaden aanwezig zijn; ik wensch dus uijne Medeburgers; — ik wensch de Bataaffche Natie geluk! en verblijde mij met hun, dat hunne zaak is overgebracht in handen van wettige Vertegenwoordigers, die beloofd hebben, naar de Staatsregeling en de onveranderlijke orde van zaaken, hunne belangens te zullen behartigen en waarnemen, hunne rechten verdedigen, en tegen de vijanden des Vaderlands met geheel hun vermogen beschermen. Wy vertrouwen dus in den volsten zin, dat de, ingevolgen het voorschrift der Staatsregeling, bevoegde en wettig verkozen Vertegenwoordigers, die geenen zijn, die het Volk van Nederland tot hunne zaakwaarneemers hebben gewild, en tot volvoering van dien grooten taak, de vestiging van hunnen welvaart nodig hadden.

Maar de Staatsregeling, dat heilig Pand, is door het Bataaffche Volk ook ter bewaaring toevertrouwd aan alle *mindere Bewindslieden*, dat is aan Departementaale en

Ste-

Stedelijke of Gemeente-Bestuur, en voorts aan de waakzaamheid der huisvaders, aan de verlichting der jonge Burgers, en aan de moed van alle Bataafsche Ingezeten. Deze belangrijke voorzorg is niet vergeefsch zo nadrukkelijk aanbevolen, en zij, die dezelve stelden en voordroegen, en de bekrachtigende wil des Bataafschen Volks voornamelijk oordeelde die (zonder dat zij de hoogst Vertegenwoordigende Magt, welke niet bestond, hier door konde wantrouwen) noodzaaklijk. En deze noodzaaklijkheid is geheel overeenkomstig met het ondersfeld vertrouwen, dat wij zo even hebben gezegd, in een bevoegd en wettig verkozen Vertegenwoordiger, onontbeerlijk te zijn.

De Staatsregeling eischt dus van ons een altoosduurende waakzaamheid, eene onafgebroken oplettenheid op alles wat zoude kunnen strekken tot ondermeining, of verzwakking, of vernietiging van dat geene, wat het Bataafsche volk door haar gewilt heeft, dat heilig en ongeschonden zal worden bewaard; en dit is *noodzaaklijk*, *bestaanbaar* en *overeenkomstig* met het vertrouwen, dat wij aan een waardig Volksvertegenwoordiger schuldig zijn.

Noodzaaklijk om dat de Staatsregeling, of wijze van regering aan veele en zeer onderscheiden *interpretatien* en *explicatien* onderworpen zal zijn (*), die wel is waar, aan de grondbeginzelen zullen moeten en steeds behooren te worden getoetst, maar echter grootendeels zullen afhangen, van de geneigdheid en denkingswijze van de meerder-

(*) Getuigen zij hier van de Explicatien of Interpretatien door de Agenten, toen zij zich in een Uitvoerend Bewind vormden, van Art. 3. van het Reglement Let. C. gegeven, waardoor zij het XCVI. Art. van de Staatsregeling geheel buiten kracht en werking stelden; trouwens de ondervinding, die gestreng, maar voldoende Leermeesteresse, heeft geleerd, wat er door Explicatien en Interpretatien, bijzonder in de Rechtsgeleerde practijk, niet gedaan kan worden.

derheid eener Wetgevende Vergadering; en daar er steeds verschillende opinien zullen blijven bestaan, dat in twijfelachtige gevallen, of wanneer de Staatsregeling zwijgt, stof tot verschil en gelegenheid tot verdediging van afwijkende gevolgtrekkingen zal kunnen geven, is het zonder iemand te wantrouwen of van verkeerde oogmerken te beschuldigen, niet te veel gevreesd, wanneer men zegt, er zullen twee en mooglijk meer ledige begrippen over de belangrijkste zaaken bij het in werking brengen van de Staatsregeling ontstaan: te meer, daar het verschillend begrip van een verbeterd Bondgenootschappelijk bestaan of eene gedeeltelijke éénheid, in tegenoverstelling van een onverdeelbare éénheid, nog niet geheel uit de wereld is; of zo verre verstorven, dat het, aangekweekt wordende, niet weder zoude kunnen herleeven, en het kweekschool van disputen en krakeelen weder openen, waarvan eenige Boekdeelen van de Handelingen der eerste N. V. alle betreklijk dezelve stoffe, voor handen zijn. „ Maar (zult gij zeggen) dezulken waren „ alsdan reeds ontrouw aan hunne gedaane beloften, en ver- „ breekers van het Verbond dat zij zelve, en dat zo plechtig, „ hadden aangegaan! ” — Het is zo; — in den naauwgezeten zin genomen vermag niemand, de post van Vertegenwoordiger op zich genomen hebbende, afwijken van de stelling der éénheid; maar de Vertegenwoordiger blijft mensch, en men beschouwe hem van de broederlijke, van de beste zijde, het heil van Volk en Vaderland willende betragten, luisterd hij scherp naar dat geene, waarin naar zijn gevoelen het ware heil voor Volk en Vaderland gelegen is, zo zijn er en zullen er zijn, die niet overtuigd van de noodzaaklijkheid eener volstrekte éénheid, zich zullen stooten aan al het gebrekkige, dat zich in de uitvoering der éénheid (want wat is er zonder gebreken?) zal opdoen; en elke sulting, stremming of verandering, zal het verworpen stelzel weder bij hun doen rijzen, zonder dat men als nog van dezulken, (gelijk men met eene

on-

onbetaamelijke bitterheid gewoon is te doen) kan zeggen; zij zijn heerszuchtigen, fœderalisten, familie-regeerders, aristocraaten en wat al naamen meer, die men bij dergelijke omschrijvingen gemeenlijk bezigt. — Al verder, de Staatsregeling heeft met alle voorschriften gemeen, dat de stellers, als ik het zo eens uitdrukken mag, steeds schijnen te onderstellen dat hunne denkbeelden, met de woorden die zij tot het voorschrift bezigen, te gelijk tot hem die dezelve ontfangt, zullen overgaan — en daar dit nimmer zo zijn zal, en de stellers geen uitvoerders zijn of altoos kunnen zijn, kan het niet misfen, of veele voorkomende zaaken zullen aan bijzondere gevoelens en geheel uit elkander loopende begrippen en uitleggingen onderworpen zijn. Alomme zien wij daar reeds de blijken van, de individueele Burger ziet in, en legt de Staatsregeling uit, zo als het met zijne personeele belangens meest overeen koomt, en hij gaarn wenschte dat het verstaan wierd, en daar den eenen hooning in meent te ontdekken, ontdekt den anderen gif, de man in betrekking en de Ambtenaar, van den Dorpsbestuurer af, tot aan den Vertegenwoordiger toe, brengt elk naar zijn inzien en mening de Staatsregeling in werking, en ontdekt reeds in de gevolgen het voor- of nadeel, dat uit deeze of geene verandering kan of moet geboren worden; en anderen elke verandering in verroeste gewoontens, voor eene verwisfeling, als die van het affcheiden van deeze waereld aanzierende, duchten dat het geheele Staatsgebouw instorten zal, en alle welvaart daar onder verplettert zal zijn.

Dit alles bij elkander genoomen, is genoegzaam om te besluiten, dat daar de wijze van regering niet genoegzaam is, — het niet alleen is die den wetgever verbind en duurzaam des volks geluk bevestigen kan, en dat de grondbeginzelen, door omstandigheden, door een ander denkbeeld

van Staatkunde, *orde van zaaken*, een iets dat eindelijk alleen aan den dag verbonden of gehecht is, en daarom ook het woord *tegenwoordige* aan het hoofd verkregen heeft, — gevoelens en geneigdheden, andere gedaantens kunnen worden toegekend en, voor overbodig, of ten onpas, of voor onbruikbaar zouden kunnen worden gehouden, zo is het noodzaaklijk, dat de bewaaring niet alleen en eenig aan een Vertegenwoordigend Lighaam is overgelaten, maar verder aan elk Burger en ingezetenen, en dit is

Bestaanbaar, onder eene Republikeinsche regering moet, of kan niemand boven de wet verbeven zijn en geene magt immer de algemeene wil des volks overschrijden of te boven gaan, welke banden zouden verbindende zijn, of welke grenspaalen de uitbreiding beletten? Indien de wetgevers de regelen verkragten en de aan hun gegeven voorschriften vertreden? Indien eens, dat God verhoede en wij niet willen toegepast hebben op de door het volk wettig en naar het voorschrift der Staatsregeling verkozen Representanten, indien (zegge ik) eens de meerderheid van het Vertegenwoordigend Lighaam, in voorkomende min of meer belangrijke zaaken besloot, naar eigen of aangenomen gevoelens en niet naar de Staatsregeling te handelen, en 'er geen tegenwigt was of bestond om dit optehouden, waar was uwe Staatsregeling? wat waare uwe voortreffelijke grondbeginzelen? ijdele klanken, een beeld van rook, en een rechtzinnige minderheid het slagtoffer van hunne braafheid. Dank zij de voorzorg, en hoogst billijk is het recht dat het Bataafsche volk zich heeft voorbehouden, om alle en als één man voor het behoud en de bewaaring van de door hun aangenomen Staatsregeling te waaken. Het is dus bestaanbaar en

Overeenkomstig met het vertrouwen dat wij aan een waardig Volksvertegenwoordiger verschuldigd zijn. Welke verdiensten doch, welke voortreffelijkheid zouden een

ver-

vertrouwen in zich bevatten, daar het voor de vertrouwde onverschilligheid, onverantwoordelijkheid en dank noch ondank baarde, hoe hij zich in den aan hem toebetronwden post gedroeg, en hij nimmer dan door zich zelve konde beoordeeld worden in het geen hij verrigtte of deed, het is, of kan immers nimmer als een vernedering worden beschouwd, dat men de handelingen van een vertrouweling, en dat in eene zaak van dat gewigt, gade slaat? brengd de aart der zaak niet mede, dat daar het volk in zich vereenigende de oppermagt, de alleen onafhankelijke wil, en de uitoeffening daar van overdraagd, aan uit hun midden daar toe verkoozen mannen, kundige vertrouwelingen, en dat wel voor zekeren te bepalenen tijd, dat, dat volk, zal het de overgedragen magt weder kunnen hernemen; (zonder welk vermogen de bezitting der oppermagt hersenschimmig is) moet kunnen toezien of hunne belangen wel worden behartigd en waargenomen, en gevolglijk het vermogen bezitten, om wanneer hun blijkt, dat zij verwaarloost worden, den verwaarloozen en ontrouwen Vertegenwoordiger te ontzetten, verantwoordig af te yorderen en te straffen? Dit gesteld zijnde, en als een onvervreemdbaar recht erkend, gelijk elk Vaderlander en Vrijheidsgezinde zulks zal moeten erkennen en toestaan, dan ook moeten de daar toe dienstbaare middelen erkend en toegestaan worden, en dus is het overeenkomstig het vertrouwen, aan een wettig verkozen Volksvertegenwoordiger verschuldigd, dat 'er een onafgebroken toezigt plaats hebbe, om den getrouwen Voorstander te ondersteunen, de dwaalingen der dwaalenden te ontknoopen, en de afwijkingen tegen te gaan, en dit heeft de Staatsregeling en door haar het Bataafsche volk gewild, daar zij het geheiligst pand aan alle mindere bewindslieden, huisvaders, jonge Burgers en ingezetenen heeft aanbevoelen en ter bewaaring toevertrouwd.

Nood-

Noodzaaklijk, beftaanbaar en overeenkomstig moet dus de eisch van naauwkeurige toezigt, in de Staatsregeling zo volledig uitgedrukt, worden geacht, en het komt 'er derhalven voornamenlijk op aan, op welk eene wijze die toezigt die aanbevoolen bewaaring in de bijzondere betrekkingen, als Bewindsman, huisvader, jongeling of ingezetenen, overeenkomstig den waaren aart en meening, van het geen de stellers der Staatsregeling beoogd en het Bataaffche volk gewilt heeft, of wel heeft kunnen willen. hier over zullen wij ons in een volgend Nommer verklaaren, en naar ons inzien trachten te bepaalen, langs welke geregelde en allezints Constitutioneele wegen, het volk van Nederland voor het behoud van hunne Vrijheid, de instandhouding der grondbeginzelen, waar op zij hunne Staatsregeling gebouwd hebben, en zo in de gevolgen voor hunne onafhankelijkheid kan waak- en werkzaam zijn.

NB. de naam van den Schrijver is (gelijk de Vrijheid der Druipers vorderd) bij den uitgever bekend, en kan door elk die magt of reden heeft, of genoegzaam meend te hebben, om dezelve te moeten kennen, gekend' worden, de eenige reden waarom hij zich niet door onderschrijving noemd, is, om het vooroordeel van zijne Lezers tegen te gaan, die zijn gefchrijf even gelijk dat van veele anderen ondoorzogt omhelzen of afkeuren zouden, alleen op het zien van de ondertekening. — Ik bedoel waarheid en vorder een verftandig oordeel, die het eerste niet zoekt en het laafte niet bezit, en als verzamelaar of man van fmaak, echter bezitter van dit blad wil zijn, laat het onopgefmeden.

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Oudenzyds Achterburgwal, by de Oude Doelestraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 3.

Uwe eenheid in magt en uitoeffening, vorderd van alle de deelen en onderdeelen hulp en bijstand, tot het groot doeleinde en ter bereiking van alle de heilzaame oogmerken, die in haar aanwezig, zaamenstelling en zo veel nutbaarend bestaan gelegen zijn, en nimmer kan in de zaamenstelling van een goed geheel, de onttrekking van een gedeelte, onderfeld worden bestaanbaar, met een voortduurende orde of met dat geene dat in een geheel of in een volmaakt zaamenstel vereischt word, te zijn; het is waar, dat men argumenteerd, dat zelf deelen van het menschelijk lighaam gemist wordende, echter den mensch blijft leeven en bestaan, maar onbetwistbaar is daar bij ook waar, dat hij een gebrekkelijk en onvolkoomen bestaan heeft. De Republiek, of laat ik liever zeggen, de Bataafsche Nederlanden, onder de voorvaderlijke regering, door een wonderbare zaamenloop van bijvallige omstandigheden tot een bestaan gekoomen zijnde, bestond uit onafhankelijke deelen, geheel van aart, aanzien, middelen enz. verschillende van den anderen, en was dus, wat het politiek bestaan of aan-

wezen betref, misvormig van gedaante, en echter wierd het (zeggen de pleitredenaars, voor de oude Staatsvorm) rijk en magtig; — het is zo, maar zoude men willen beweeran, om bij het zelve zinbeeld te blijven, dat wanneer het eens gebeurde, dat, een gebrekkelijke dochter, door het bastaart maaken van verscheiden kinderen, een aanzienlijk vermoogen beierf en uit dien hoofde bemind, gezien, geacht, ja zelf voor de geene die op haare bezittingen vlamde, zo wel als bij die ze haar benijde, gevreesd was, zouden, herzeg ik, men daarom willen beweeran dat gebrekkijk te zijn goed en noodzaaklijk was? Immers neen. Een goed geheel, uit wel, met, op, en tot het algemeene doel werkende deelen bestaande, blijft dus in alle gezonde herzenen de voorkeuze behouden boven een elendig verminkt, en zo ook in eenen politieken zin, eene wijze van regering, waar in eenheid van macht en eenheid in de uitoeffening van dezelve gevonden word, zal steeds verkiesbaar zijn boven eenig Bondgenootschappelijk Bestuur (*),
hoe

(*) En niet gelijk wij onder een Intermediair Uitvoerend Bewind gezien hebben, dat een gedeelte of eenige Leden van het zelve, een besluit nemen, om het Collegie van Justitie der Stad Amersfoord van hunne posten te ontzetten, en ten dien einde het Administratif Bestuur van het voormalig gewest Utrecht aanschrijven, en gelasten, en dat eenige dagen, na dat die last volbragt is, door één Lid van dat Bewind, in qualiteit als Agent van Justitie, aan dat zelve Bestuur word aangeschreven zich te verandwoorden over zo willekeurige remotien van Persoonen, en een Collegie, dat alleen van hem Agent Dependent was; waar uit bij het overzenden der relatieve stukken bleek, dat hij, Lid van het Bewind, (schoon het alleen tot zijn vak betrekking had) van gemelde remotie, waar van de oorzaak welligt alleen in een vriendschaps dienst gelegen was, geen kennis nog communicatie gedragen had; trouwens, dit geschiedde in eenen tijd, dat het geven van tegenstrijdige bevelen, en het neemen van tegen elkander inlopende besluiten aan de orde van den dag was.

hoe wijs en voorzigtig in een gewezen of verbonden; immers en ten minsten, tot zo lange, de alle menschelijk geluk verwoestende kunst des oorlogs niet zal vergeten zijn, en dan, ja dan kunnen alle regeeringsvormen vernietigd worden, en de menschen, zonder vrees zelfs voor een vaderlijk despotisme, tot het vermoedelijk beginzel te rug keeren. Doch wij zullen niet onderzoeken, veel min beslissen, of dit tot de vermoedelijke toekomst behoord, en in de reif der al, of niet mooglijke dingen moet worden gesteld. — Aangenaame droomen — schoone tafreelen van een sterk werkende verbeeldings kragt, hebben hunne geneugens, maar zijn niet mededeelbaar, ook zoude dit niet dienstbaar zijn aan onzen taak, die zich bepaald bij het *heden*, en wel gelijk wij in onze voorige belofde, om op te geven de wijze, op welke met het meeste nut en overeenkoomstig de waare meening, de gronden der Staatsregeling en het behoud van alle orde, en de zo onontbeerlijken *eenheid* in bestuur en macht voldaan kan worden, aan de verpligting, aan elk in zijnen betrekkingen hem opgelegd, en aan het einde der Burgerlijke en Staatkundige grondregels, voor de Staatsregeling gesteld, uitgedrukt, alwaar gezegd word, na voorafgaande optelling,

„ ter bewaaring over aan de getrouwheid: enz.
 „ ————— en van alle Bewindslieden; voords aan de
 „ waakzaamheid der Huisvaders en Moeders, aan de
 „ verlichting der jonge Burgers, aan de deugd der
 „ Burgeresfen, en aan den moed van alle Bataafsche
 „ Ingezetenen:”

De noodzaaklijkheid, het bestaanbaare en het overeenkoomstige met den aart der zaaken zelve, dat'er in zodanig toezicht gelegen is, hebben wij reeds betoogd, en willen derhalven zonder woordenpilling overgaan, tot het eerste en welligt het allerbelangrijkst gedeelte, namenlijk: *En van alle Bewindslieden.*

Zo even hebben wij gezegd, dat tot eene gelukkigmaakende eenheid behoord, dat alle deelen, waar uit het geheel is te zaamengefeld, moeten ingericht zijn, tot bevoordering van het groot oogmerk van het geheel, anders zoude het stelsel aan bottingen onderhevig zijn, gebrèkkig, werkloos worden, en eindelijk zich zelve verwoesten. Laaten wij nu, als tot ons oogmerk behoorende, eens met een onzijdig oog overzien, in hoe verre bij bafchouwing, of in vooruitzigt,

1°. de daargestelde Politieke eenheid bij de aanneming van de Staatsregeling vastgesteld, daar mede overeenkoomt,

2°. en welke ondergeschikte machten, onder de naam van Bewindslieden hier bedoeld worden,

3°. en hoe dezelve aan den hun opgelegden last voldoende, echter steunfels der eenheid en voortreffelijke deelen van een gelukkigmaakend geheel kunnen zijn.

Het Bataafsche Volk heeft gewild, zekere tusschen Bestuuren, Administrative Lighaamen, echter geheel onderscheiden van de Gemeente Bestuuren, behoorende grootendeels tot de Uitvoerende macht, schoon de verkiezing aan het Volk van het Departement is overgelaten. Het was in de daad iets moeilijks bij eene Staatsregeling voor het Bataafsche Volk, gegrond op de eenheid; tusschen Bestuuren daartestellen, die nuttig te doen zijn en echter dermáaten te beperken, dat het Provinciaal Bestuur niet in een Departementaal herleefde, en te beletten dat den ouden geest, met alle zijne verouderde kwaalen, zich niet in het nieuw verkregen Lighaam wederom nestelde, want de uitbreiding van verleende of verkregen macht is eene dier besmettelijke ziekten, daar het grootste gedeelte der Bewindslieden of Bestuurderen min of meerder mede besmet zijn, en vooral in dezen te duchten, daar de afschafte Souverainiteiten nog zo vers in het geheugen zijn;

dat

dat ook wel de reden mag zijn, waarom men de algemeene bepalingen zo naauw beperkt heeft, dat de onderzinking de rekbaarheid van dezelve zal noodzakelijk maaken, die te minder schadelijk kan zijn, door het toezicht van éenen Commisfaris Politieq (*). Geheel anders is het met de Gemeente Bestuuren gelegen, daar is, schoon Administratif, onder verantwoordelijkheid alles aan overgelaten, wat tot het houden eener Administratie behoort, en aan Administrateuren, om tot welzijn hunner Gemeentens te kunnen werkzaam zijn, moet overgelaten worden; wij kunnen derhalven gerustlijk besluiten, dat in dit opzigt het stelsel van eenheid, en de verbinding van de deelen tot het geheel, met alle mooglijke voorzorg, in de aangenoomen Staatsregeling is daargesteld, en daar er geen andere ondergeschikte magten, of eenig ander tusfchen bewind bestaat, dat de Departementale en Gemeentens Bestuurderen, als in de aaneenschakeling op de *vertegenwoordigende Hoogste magt*, het *Uitvoerend Bewind* en de *Rechters* volgende, voor die *Bewindslieden*, aan wien de getrouwe bewaaring en de bewaaking van de Staatsregeling boven alle individu's word aanbevoelen, moeten worden gehouden. Waar uit dan volgd, op welk eene wijze zullen zij aan de hun opgelegde verpligting voldoen, zonder dat zij zich uit hunne bestemming of ondergeschikte betrekkingen wrikken, en alzo het steunfel der eenheid verzwakken, of de geregelde omloop der zaaken aan schokken

(*) Dit toezigt kan de Departementale Bestuuren van veel nut zijn, tegen de vorderingen der Agenten, ingeval die zo menigvuldig mogten blijven voorduuren, als die onder de regering der eersten geweest zijn, wanneer niet zelden tien en meer gewigtige vragen in eene aanschrijving gevonden wierden, om binnen zeer korten tijd te beantwoorden, en die elkander opvolgde als de buiten den Herfst:

ken en botsingen blootstellen en eindelijk afremmen? en deze te beantwoorden is, en zal uitmaaken het hoofd-oogmerk, in het zo evengenoemde derde point, van het eerste gedeelte van onzen taak, vervat. De Administrateurs of Departementaale en Gemeentens Bestuurderen word als eene eerste pligt en last opgelegd, om alle de wetten en bevelen van het Uitvoerend Bewind, hun toegezonden, zonder verwijl te doen afkondigen, en striktelijk natekomen, of te doen nakomen. Zij vermoogen, in geen geval, de uitvoering dier wetten en bevelen te vertraagen of te schorten, noch ook aan hunne Ingezetenen iet, met dezelve strijdig, te gebieden, en ingeval van pligtverzuim, kunnen derzelve Leden door het Uitvoerend Bewind van hunne Posten ontzet worden; terwijl aan hun, aan de andere zijde in tegenoverstelling, word toegestaan, dat zij zich omtrend het eerste aan het Uitvoerend Bewind, en door het zelve aan het Vertegenwoordigend Lighaam kunnen vervoegen, Verzoogen inzenden, het zij iet voordragt van bezwaar, of tot voorstel van nuttige inrigtingen, elk voor zijn bijzonder Departement of Gemeente. En tegen het laatste, de ontzetting van hunne Posten namenlijk, zegt Art. CVII. *blijvende aan de bijzondere Leden, ten allen tijde, onverlet hunne bijzondere verandwoording of aanklagt bij het Vertegenwoordigend Lighaam over.* Zie daar wat gevorderd, en daarentegen word toegestaan, wat als eene onvermijdelijke pligt word voorgeschreven, en aan de inspraak, het gevoel, of het deelneemend hart van den ondergeschikten Bestuurder word overgelaten. Het is waar, dat zo de uitvoering der wetten door de ondergeschikte Bestuuren konden worden verhinderd of vertraagd, of dat de afzonderlijke belangens macht tegen de algemeene konde zetten, de wanorde daar was; maar het is aan de andere zijde ook waar, dat men die Bestuurderen, uit hoofde hunner betrekkingen, niet kan beschouwen als afstammelingen van het Bureau van Expeditie, als

lou-

loutere werktuigen, die geblind rond gaan, om de moeden in beweging te houden, de geheele tweede afdeeling van den V titel, handelende over de Departementaale Bestuuren, en wel bijzonder van Art. 173 tot 183 ingefloeten, behelzen niet dan gewigtige aanbevelingen, niet dan belangrijke toezagen, waar in de handhaving van de Staatsregeling met ronde woorden, gelijk in Art. 181 uitgedrukt staat, aan hun word aanbevoelen; het zoude derhalven strijdig met de Staatsregeling, strijdig met de ondervinding, en voorzeker schadelijk in de gevolgen zijn, wanneer men een Departementaal Bestuur als zodanig werktuiglijk wezen beschouwd. De geheele V titel, met het door het Vertegenwoordigend Lighaam nog te maaken Reglement voor de Gemeente Bestuuren, Verklaringen van de Departementaale Bestuurderen, waar van in Art. 158 en 187 word melding gemaakt, moeten dus aangemerkt worden als het voorschrift, Lastbrief of instructiën voor beiden. En de Departementaale Bestuuren inzonderheid moeten letten op Art. 149 en 181, wat de wet van ondergeschiktheid, de last van getrouwe naarkoming van hun vorderd, en wat zij daarentegen als Bewindslieden, waar aan de bescherming en handhaving van de Staatsregeling mede is aanbevoelen, aan het Vaderland verschuldigd zijn. Het zoude derhalven onzes bedankens aan de zijde der Bestuurderen (Bewindslieden), en wel in de eerste plaats van die der Departementen, op deze wijze behooren te worden begrepen, dat zij alle bevelen, die rechtstreeks tegen de ziel inhoud en duidelijke letter van de Staatsregeling inloopen, niet behoeven, ja niet vermogen te observeren, en in dergelijke onverhoopte gevallen, onder reserve van recht en verdediging, veel liever afstand van hunne Posten, met kennisgeving aan het volk, te doen, dan onder de te vredestelling voor zich en de misdaad voor den gebiedder over te laten, de

handen te leenen, aan den ommekeer van alle maatschappelijke zekerheid, om niet als medepligtig aan de zonde van gekwetste Volks-oppermagt te worden vervallen verklaart van alle verleende waardigheid, en als vijanden van Volk en Vrijheid, gelijk het onder een Republicaïsche Regeeringsvorm betaamd; vervolgd en geïrafd te worden. Ik weet wel dat deeze leer veel opziensbaaren moet; en dat men zeggen zal, dit is de deur voor tegenstribbelingen wijd open gezet; ja zelf de éénheid en de kragt van het Gouvernement in de waagschaal gesteld, te meer daar de duidelijke letter van de wet zegt, dat zy geene vertraging of schorsing aan de uitvoering der Wetten zullen mogen te weeg brengen; dit laatste erken ik, is waar, dat staät zo volledig uitgedrukt, dat dit boven alle tegenbedenkingen is, en gelijk wij reeds gezegd hebben, noodzaaklijk, om alle eigendunkelijke en uit eigen, plaatselijke of afzonderlijke belangens gesproten tegenwerkingen, die schadelijk voor het algemeen belang zouden kunnen zijn, daar door in eens af te snijden; maar het eerste, dat namelijk dit stelsel de éénheid en de kragt van het Gouvernement zouden in de waagschaal stellen, ontken ik waarheid te zijn.

Wanneer kan gezegd worden des Volks Vrijheid ingevaar te zijn, immers dan, wanneer de algemeene wil, in de verkoze Staatsregeling uitgedrukt, verkracht word; wanneer tegen de vastgestelde orde, tegen de Wet gehandeld word, en dat door de Hoogste Macht zelve, aan wien in de eerste plaats, de bescherming en handhaving van de zelve was aanbevolen, eenen inbreuk, die, wanneer ze op geene andere wijze te stuiten of te voorkomen is, de Volksopstand wettigd, en hoe geducht die toch altoos moet beschouwd worden; zelf heiligh en noodzaaklijk maakt. Ontegenzeglijk kan dan voor het minst gezegd worden, dat zodanige inbreuken op allerhande wijze, en door al-

ler-

lerlei middelen, door de omstandigheden worden gewet-
 tigd, mogen en moeten worden tegengegaan, en dat dan
 voorzeker de gestelde weigering aan de uitvoering van
 wederrechtelijke, en met de Staatsregeling strijdige be-
 velen, door de Departementaale Bestuuren een veel af-
 doenend, en alzo een zeer belangrijk hulpmiddel zouden
 zijn; en dat het veel eer tot bescherming, tot behouding
 en handhaving der éénheid, en als een waarachtig steunfel
 voor de wettige Macht kan worden beschouwd, als daar aan
 hinderlijk, veel min als gevaarlijk worden geacht; want:
 zo dit op eenen verkeerden grond, op eene nietsbeduidende
 en alleen op hun Departement of belang betrekking heb-
 bende Wet geschied, zijn zij schuldig aan pligtverzuim,
 en de Hoogste Macht zijn zodanige middelen van voor-
 ziening en verbinding in handen gegeven, dat het hun
 aan niets ontbreken zal, om dezulken binnen de paalen
 hunner verpligting terug te brengen, en den by de Staats-
 regeling voorgeschreven weg, dat is, die van beklag of
 bezwaar, te doen inslaan. Geheel iets anders is het met
 de geene, die wij alleen hier bij bedoelen; wij beoogen
 alleen dezulken, waar de, bij de Staatsregeling, bij het
 gemaakt maatschappelijk Verdrag, voorbehouden indivi-
 duele Rechten en Vrijheden, zowel als die bij de ge-
 maakte overeenkomst bepaald zijn, zouden lijden; daar
 het aller pligt is, om elk in zijne betrekkingen, te zorgen
 dat die ongeschonden bewaard blijven, en daaraan geene
 verhindering of verandering, zonder voorkennis en de
 uitdrukkelijke beslissing van het geheel, immer worden
 toegebracht; en deze toezigt, zo uitdrukkelijk bij de Volks-
 wet aan elk voorgeschreven, op de meest voegzame wij-
 ze uitgeoeffend wordende, zal, wel verre van schadelijk te zijn,
 ten waarborg verstreken, om allen aanleg, waaruit hande-
 lingen tegen de aangenoomen Wetten zouden kunnen ontstaan,
 in de geboorte te smoooren, en alzo zal ook dit middel

me-

mede behulpzaam, mede dienstbaar aan de in standhouding van 's Lands heil en het waarachtig behoud der Vrijheid zijn.

Men zegge hier niet, dat dit eene ontijdige vrees is, dat dit het zaad van wantrouwen tuschen het Volk en de Vertegenwoordigende Magt, gestrooid is; dat dit heimelijk argwaan voed en een argdenkend nadenken bzart; dat dit schadelijke werktuigen zijn, in de handen der Intriganten, en dat daardoor de slaapende Vijanden des Vaderlands, tot alle onderneemingen worden opgeleid.

Men zie slegts om, over het gebeurde (*) zints het Bataafsche Volk zich eene Staatsregeling gegeven heeft, en oordeele of dit eene ontijdige vrees, of dit eene heimelijke argwaan en schadelijke voorzorg is. Het Volk van Nederland heeft geleerd jaloers op zijne Rechten, en oplettend op zijne Vertegenwoordigers te zijn. Ik weet wel, dat al het gebeurde op de lijst der Revolutionaire bedrijven kan worden gesteld, en dat een wettig verkozen Lighaam, daar elk waar Vaderlander vertrouwen en achting voor moet hebben, verbonden aan de aangenoomen Staatsregeling genoegzaam gewaarborgt is, voor het minste zich kan stellen tegen alle

(*) Na dat de gebeurtenis op den 22 Januarij, die door de omstandigheden gebillijkt, door het Patriotisch gedeelte van het Bataafsche Volk wierd toegejuicht, een einde van twisten en verdeeltheden genaaft, en eene Staatsregeling aan het Volk geschonken had; zagen wij het gebeurde op den 4de Majj plaats hebben — en deeze gebeurtenis opvolgen door eene andere op den 12 Junij daaraan volgende, die de vorige verre overtrof, en een grief in het hart der weldenkenden heeft achtergelaaten, dat eene goede bestiering, en de balfem der vergeftelheid alleen in staat zal zijn die te verzachten en eindelijk te heelen. Wij zagen als een gevolg der laatste gebeurtenis eene Publicatie van het Intermediair Uitvoerend Bewind, gedateerd 19 Julij 1798 in de wereld verschijnen (men zwijge van andere geheine orders en voorschriften,) die met het geringste denkbeeld dat men van Vrijheid en Onafhankelijkheid kan hebben, zo diametraal strijdig is, dat de onpartijdige Vreemdeling dezelve voor een ondergeftoken stuk, verdichtfel en een kwaadaartig schandfchrift, op den naam van het Gouvernement uitgegeven, zal moeten houden.

aanvallen, die op de wettige vertegenwoordiging van buiten of op welk eene wijze ook tegen hetzelfde mogte worden ondernomen, en zo getrouw aan hunne verplichtingen, zeker gesteld zijn voor of tegen de schokken, die het Vaderland reeds boven haar vermogen en krachten gedrukt en getijsterd hebben. Maar onveranderlijk blijft hier bij ook waar, dat de indrukken van gebeurtenissen, gelijk aan die, welke wy beoogen, altoos achter zich laten zekere spoooren, eenen zekeren wegwijzer, die den ontevreden Ambitieuze of wel heimelijke vijand van zijn vaderland aanmoedige en begeleidt, tot voor de rust en goede orde hoogst schadelijke onderneemingen, en deeze spoooren zijn diep gegroeft, de wegwijzers nog allerwegen zichtbaar, en den goedhartigen dwaaler, de ijverige voorstander van Rechten, die hij veelal niet kent, den ondoorzichtigen, altoos naar meerder volmaaktheid haakenden Individu is nog steeds gereed, om op een schoonfchijnend verhoog, zijne stem te verheffen, en de hand te leenen aan eene omkeering van zaaken, aan de verandering van orde, waarvan hij noch de bron, bestaan, voortgang, bedoeling, nut, of schadelijkheid kent, even zo min als hij doorzien kan de meerdere volmaking van dat geene, waartoe hij zoms met zo veel drift mede werkzaam is. Het is dus geene nodelooze vrees, veel min (daar de bewaring van de Staatsregeling, de eenige waarborg van ons Politiek bestaan is:) eene handleiding, tot verandering, eene aankweeking voor de zucht tot nieuwigheden, of eenen bedekten weg, om het geluk des Bataaffchen Volks schootvrij te kunnen beoorlogen, maar eene op de aanbeveling in de Staatsregeling zo volwoordig uitgedrukte voorzorg, passende maatregel.

Wij besluiten derhalven gerustelijk dat elk Lid of Leden uitmaakende het Departementaale Bestuur, onder de verplichting ligt, van te weigeren alles wat tegen de Staatsregeling strijd, om het even welke macht de uitoeffening

van

van een tegen dezelve strijdig bevel van hem vorderde, en dat hij zonder de machten uitoeffening der heilzaam éénheid hier door in het minste schadelijk te zijn, veel eer daartoe bevorderlijk is, wjl de mogelijkheid van Ufurpatie, zonder in het gevaarlijke van eenen Volks-opstand te vervallen, hier door kan worden tegengegaan, en dat, als dit, of door zwakheid, of andere menschelijke drijfveeren in de eerste plaats bij de Bewindslieden, (Departementaale Bestuuren) wierd veronachtzaamd, de Gemeente-Bestuurderen alsdan in de tweede plaats hier toe verplicht zijn; blijvende als eene onveranderlijke conditie steeds ingesloten, dat wij alleen dat geene beoogen, wat tegen den algemeenen wil, watter tegen het eenmaal door het Bataaffche Volk wettig genomen besluit mogt inloopen of daarmede strijdig zijn, en niet wat plaatselijke omstandigheden of afzonderlijke belangen, en deeze of geene gelegenheid wel zoude vorderen of vereischen. Hier door vermeenen wij, dat aan de getrouwe bewaaring, afgevorderd van alle Bewindslieden, op eene voldoende, onschadelijke, en tevens achtbaare wijze door de Departementaale en Gemeente-Bestuuren zouden kunnen worden voldaan, en dat eene standvastige verkleefdheid aan den letter, aan den waarachtigen inhoud van de Staatsregeling, waarvoor een elk, en zij in hunne betrekkingen in het bijzonder waaken moeten, hier door kan behouden verzekert, en zij, waarvan wij alles verwagten, ongeschonden aan de naneef worden overgebracht.

(NB. Het Vervolg in een volgend Nummer.)

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Oudenzyds Achterburgwal, by de Oude Doelestraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 4.

In de tweede plaats nu volgt: *Voords aan de Waakzaamheid der Huisvaders en moeders.* Deze aanbeveling tweeledig, en elk lid van den anderen zeer verschillende in betrekkingen zijnde, zullen wij het noodzaaklijkste, dat is, het eerste, namenlijk dat der *Huisvaders*, vooraf behandelen.

De *Huisvaders* zijn met alle recht, steunfels, eerste of hoofddeelen in de Maatschappij, en het is hoogstwaarschijnlijk dat, toen de familien zich tot volkeren vereenigden, het alleen de *Vaders*, de hoofden der familiën geweest zijn, die deze overeenkomsten met elkanderen aangingen, waardoor het vaderlijk recht wel eens overschreid, en de wetten der Natuur verkragt wierden, dat ook in dergelijke overeenkomsten veeltijds bij de grondlegging de oorzaken reeds daarfelden, waaruit bij vervolg onëenigheden en scheuringen geboren wierden, gelijk de Historien daar-

daarvan veele voorbeelden opleveren; dan, hier komen de Huisvaders in het waare daglicht voor, dat is, zonder eenige familiebetrekking. Een onafhankelijk individu zich vereenigd met eene Echtgenootte, en daar bij kinderen verwekt hebbende, is de Huisvader, welke hier bedoeld word, om nevens andere Burgers, Huisvaders, waakzaam te zijn voor het behoud van hunne Vrijheid en onafhankelijkheid, zich bij de daartelling van het maatschappelijk verdrag voorbehouden en in de Staatsregeling uitgedrukt. Deze aanbeveling van het Bataafsche Volk aan zich-zelve, is dus zonder eenige persoonlijke onderscheiding, en sluit niet uit, dan het geen in Art. XIII. van den tweeden Titul, handelende over het Stemrecht, uitgesloten is; en eischt ook overigens niets meer dan tot de uitoeffening van het-zelve, ingevolge Art. XI. van gemelden Titul gevorderd word. Zij steld derhalven alle huisvaders met den anderen gelijk, en ik geloof, dat in een afgetrokken denkbeeld, wanneer men de Maatschappij in eenen werktuigelijken zin zich voor den geest brengt, dit ook niet anders gesteld kan worden; echter leert de ondervinding, dat in de beoeffening, dat gelijkwerkende, dat in de beschouwing ondersteld wordt, grootendeels vervalt, en ook steeds vervallen zal, zo lang het maatschappelijk bestaan, dat wel verbeterd, maar nimmer geheel onafhankelijk van den eenen individu tot den anderen kan worden gemaakt, moet ingerigt zijn voor wezens, gelijk de menschen door elkander genomen voor als nog, en zo ver men door de gevolgtrekkingen en uit het gebeurde kan afmeetten, ook in het vervolg zullen zijn. — Want meerder of minder vermogen, in geld en in kundigheden, zal wel blijven voorduuren, en voorduurende, ook steeds eene onderscheiding te wege brengen, die eene zeer groote, zo niet onbepaalde invloed op de maatschappelijke be-
trek-

trekkingen heeft, en eigenaartig door zich zelve moet hebben (*); want hoe het ook gaan moge, nimmer zullen wij alle even *Arm* en *Dom*, of omgekeerd, dat juist het zelfde zijn zoude, alle even *Rijkjen wijs* zijn: zo lang, herzeg ik, de menschen als die van heden zijn, en de wederkeerige afhankelijkheid, die de hartader van de Maatschappij bestaan en leven geeft, zo ongelijk of om te bestaan, zo verschillende moet zijn ingerigt, zullen de betrekkingen ook onderscheiden zijn, en de beoeffening derhalven leeren, dat men dat afgetrokken denkbeeld in de Praktijk of in werking gebragt, na de letter niet kan blijven behouden. — Maar nu omzigtig en niet tot het tegenovergestelde uitersten overgeslagen, en bij eene verkeerde gevolgtrekking gezegd: het zijn dus alleen de verstandiger en vermogender, die hier worden bedoeld, en de overige moeten geacht worden als niet te zijn; dat waare nog verderflijker, als het geen wij zo boven, omtrend de beschikking der familie-hoofden in de zamenstelling der Volken en eigen-regeeringen reeds hebben gezegd; — neen: schoon het ontegenzeggelijk waar is, dat den eenen Huisvader boven den ander meerder geschikt, minder belangloos in het betrachten van de pligt, die hier gevorderd wordt, kan en moet zijn,

(*) De handen die de Ploeg bestuuren, zullen nimmer te gelijk geschikt zijn, tot het maaken van zak uurwerken, den Arbeider die zijn denkvermogen niet verder strekt, als de bektompse grenzen van zijne bezigheden, zal het verstand der vernuftelingen van de voorwaereld niet vereenigen, en daar uit met een schepend vermoogen gevolgen trekken, die de ontwikkeling van het toekomstige voor uitsielden, noch de man die de onnozele kindsheid niet afgelegd heeft het belang van duizende overwegen kunnen.

zijn, sluit dit niemand uit, en spreekt Ietzelve niemand vrij, van niet naar zijn vermogen en overeenkomstig zijn betrekkingen mede waak- en werkzaam te zijn. — En in dien zin moeten wij nemen dat hier de huisvaders in de uitoeffening van den hun opgelegden last moeten worden beschouwd, en dat zij moeten blijken geven, waardig te zijn, het aanzien dat zij bekleden, en toonen dat zij door het beoefenen van deze plicht, en door gebruik te maken van dat wettig recht, waarvan voornamenlijk het duurzaam behoud en geluk van het Vaderland, dat zij beminnen, afhangt, dat zij (zegge ik) waarlijk waakzaam zijn, en de getrouwe bewaaring van dat heiligst pand hun niet te vergeefs is aanbevolen.

Dit gekeld zijnde, valt natuurlijk het eerst volgende denkbeeld op de wijze hoe? En laten wij zien welke middelen de Staatsregeling zelve daartoe aanbied, vastgesteld heeft, of wel aan de hand geeft.

De *Staatkundige Grondregelen* van het Bataafsch Maatschappelijk Verdrag, geven daartoe deze genoegzaamemiddelen aan de hand, als in Art. XVI. het vrij uiten zijner gevoelens, en het onbelemmerd gebruik van de Drukpers. In Art. XVII. tot het doen van persoonlijke Voor dragten, en bijzonder in Art. XVIII. tot het houden van Constitutioneele Gezelschappen.

Art. XVI. luid: *Ieder Burger mag zijne gevoelens uiten en verspreiden, op zoodanige wijze, als hij goed vind, des niet strijdig met het oogmerk der Maatschappij. De vrijheid der Drukpers is heilig, mits de Geschriften met den naam van den Uitgever, Drukker of Schrijver voorzien zijn. Deze allen zijn, ten allen tijde, aanspraakelijk, enz.* Ziedaar een middel, waardoor alle schendingen of inbreuken tegen het Maatschappelijk verdrag of de Staatsregeling begaan, kunnen openbaar gemaakt, en dus tegengegaan worden; een
mid-

middel, zoo ontzachlijk in de oogen van alle Volksver-
drukkers, dat zij er steeds op uitwaren, om dit onder al-
lerleie voorwendzelen te beletten, en het is een zeker
kenmerk van den aart eens Gouvernements, de meerdere
of mindere vrijlating of belemmering van dezelve; wij
behoeven, om dit te bewijzen, niet op te klimmen tot
vroegere dagen — wij behoeven ons op de koninglijke
Wetten, waaronder nabuurige Volkeren leven, hier niet
te beroepen, maar hebben U slechts op de gebeurtenissen
van ons eigen Vaderland te wijzen, en die nog zo jong,
voor het minste in een goed geheugen nog niet zo koud
kunnen geworden zijn, dat zij eene nadere aanduiding
behoeven of nodig hebben, om van de gestelde en alge-
meen erkende waarheid overtuigd te zijn (*). Gelukkig
dat dit voor ons bij het voorledene behoord, en door
de Staatsregeling, dat wapen is in handen gegeven, dat
aan veele Volkeren nog ontwongen word. Dit verdub-
beld ook onze verplichting, om 'er dat goed, dat heil-
zaam gebruik van te maaken, dat 'er tot heil van het
gantfche menschdom ontegenzeglijk in gelegen is; want:
overheersching vorderde domheid, en om deze domheid
aan te kweken, moest men de waarheid vervolgen en de
mededeeling der gedagten beletten, gepreviligeerde bedrie-
gers en logenaars het regt geven om magtspreuken ter be-
flis-

(*) Het blad, dat voor No. 1., van deze bladen gehouden
wordt, wierd te recht als alle zints bestaanbaar, met en als een
wettige vrugt van de vrije drukpers, beschouwd, daar het niet-
temin van de zijde van het Gouvernement, voor een kreet tot
oproer gehouden wierd. Ja dat nog verder gaat, is, dat Leden
van het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafsche Volks, van
oordeel zijn, dat zodanige Schrijver, al schoon wettig verkozen
wordende, niet admisibel als lid der Vertegenwoordiging zou zijn.

lijding van 's menschen lot uit te braken, en zo met het en verdoemenis, een onwettig verkregen gezach — een menschvernedereud en Godönteerend Despotismus staande houden. En zo omgekeerd, vorderd waare Vrijheid verlichting, en om deze verlichting te bevorderen, moet men de waarheid in het helderst daglicht stellen, en de mededeeling der daartoe strekkende gedachten alom bevorderlijk zijn, men moet den misleider ontmaskeren, de vrije ziel onafhankelijk leeren denken, hem het Opperwezen eerbiedig leeren beminuen, en zo overeenkomstig het *waarom* van alles, des menschen geluk en waarachtige waarde helpen verzekeren. Hiertoe zijn de aangeboden middelen en bijzonderlijk het vrij gebruik van de Drukpers, dat alle domheid verbannend Goddelijk werktuig volkomen dienstbaar, en een steeds verdedigend wapen voor vrijheid en wijsheid, en wel bestierd, overwigtig tegen alle onderneemingen, die tegen den gelukbevorderenden inhoud van de Staatsregeling, bedektelijk of meer openbaar, zelve immer mogten worden ondernomen. Ik hebbe zo even gezegd, *wel bestierd*, en dit is boven alles nodig, want daaraan alleen hangt af de waarde en het belang van het oogmerk, waarom deze heilzaame waarborg is daargesteld. Lasteringen, ingewikkelde beschuldigingen, ongezouten redeneeringen, en brabbeltaal — en wat al slegt en onwaardig genaamd kan worden, is verachtelijk, en word nimmer bij de verdedigers van de vrijheid der Drukpers, gebillijkt (*).

Ik

(*) De zints eenige tijd uitgekoomen weekchriften onder allerlei benamingen strekken ten blijk, die, zo het schijnt niet anders bedoelde dan het Gouvernement, in een verachtelijk of belachelijk daglicht te stellen, en daardoor de kwaadaartigheid, stof tot

las.

Ik zwijge dat wel eens deze middelen gebezigd worden, ten minsten wierden, om daardoor de Limiten of wettige grenzen der Drukpers, met eenige schijn van recht te kunnen inkorten. Beschouwd derhalven alle zodanige Schriften en Schrijvers, die de billijkheid en het wettig recht bij alle weldenkende aan de Drukpers toegekend, overschreiden, als vijanden van dezelve, omdat zij door het misbruik, het gebruik, het zo onschatbaar gebruik, trachten onnut te maaken; en rigt uwe schriftuuren in, dat zij ontzach en achting verwekken, en het middel (namentlijk de vrijheid der Drukpers) door de Staatsregeling u in handen gegeven, moge strekken tot al dat nut, dat Waarheid en Deugd van haar verwachten kan; — dan zal het een middel, een gewichtig middel zijn, waardoor gij u, van den aan u opgelegden last, — de getrouwe bewaaring van uwe, en van uwer Medeburgers Rechten en Vrijheden, u zult kunnen kwijten, — dan zal het genoeglijk voor u zelve, verdienstelijk voor uw Vaderland, en heilrijk voor de nakomelingschap zijn. —

Het tweede middel dat de Staatkundige Grondregelen daarstellen, is: het doen van persoonlijke voordragten: Art. XVII. zegt. *Elk ingezetenen kan zich, by Request, Adres, of met anderen Voordragt, vervoegen bij zodanige machten, waar hij zal geraden oordeelen. enz.* Nog vind men in

laster, en de spozucht voedsel tot dwaasheid te geven, onder tuschen dat men nog dorst staande houden, dat dit, wel verre van eenig nadeel aan het Gouvernement toe te brengen, in tegendeel, van zeer groote dienst was; zo dat bij vergelijk en na dit gevoelen gesproken, de verachters en bespotters van den Godsdienst, zelve zeer veel toebrengen, tot instandhouding van de Christelijke kerk. Welk een etendig leerstelsel is dat?

in Art. XLII. van dezelve Grondregelen. *Ieder Burger heeft het Onvervreembaar recht, om eene schriftelijke en eigenhandige onderteekende aanklagte te doen tegen zodanige zijner Medeburgers, het zij Ambtelozen of Ambtenaars, Geconstitueerde Machten, of bijzondere leden van dien, door welke hij oordeeld, dat de wetten, het zij ten zijnen bijzondere nadeele, of ten nadeele der Maatschappij, geschonden zijn, mids bij zodanige Magt enz. een middel niet minder belangrijk; elk Burger kan dus het zij bij verzoek of betoog, zich doen hooren bij alzodanige machten, als hij zal oordeelen machtig te zijn, om aan zijne verzoeken te kunnen voldoen, en van zijn betoog of voordragt, het hem voorgesteld gebruik te maaken. Welk een verpligting ligt hier door niet op u Huisvaders, die door kunde, vermogen en ondervinding boven uwe medeburgers uw Vaderland kunt nuttig zijn, (*) die niet belast, onder de moeilijke bezigheden die den werkzaamen Bestuurder onafgebroken verzellen, die niet moeilijk en lastig gevallen word, ter voldoening van verzoeken die geheel buiten uw bereik zijn, maar vrij en ongehinderd kunt adem haalen en afgetrokken het algemeen belang over zien, en uit hoofden uwer betrekkingloosheid naar waarde overwegen, en alzo, schoon ambteloos Burger der Vrijheid tot een steunfel, en uwe min kundige medeburgers tot een heilrijke vraagbaak verstrekken. Maakt dan gebruik Burgers! Huisvaders! van dit middel, van dezen weg, om aan uwe verplichtingen te voldoen, en*

als

(*) Indien de volken op een recht aartige, manlijke en derhalve geschikte wijze altoos, hunne rechten bewaard, hunne vrijheden beschermd en hunne Vaderlandsche, hunne Burgerlijke verplichtingen vervuld hadden, reeds lange, was het rijk van overheersching en geweld, voorbij — de domheid verdweenen, en de Zon van 's menschen geluk blonk aan den Hemel der waarheid in volken luister.

zls gij de vruchten uwer weldenkenheid, aan het Bataafsche volk — aan deszelfs Vertegenwoordigers hebt voorgediend, en het belang, de waarde die men daar in steld ontwaar word, zal het u voorzeker tot genoeg en leering verftrekken, het zij dan dat gij daar door een heilzaam doeleinde bereikt, of ondervind, dat uwe pogingen, de mogelijkheid niet geraadpleegd hebbende, voor als nog onuitvoerlijk zijn, of wanneer men zelf geen acht op uwe welmenenheid ftaat, dan nog zult gij daar uit kunnen leren, wat gij van de verlichting, vordering, geneigdheid, of geestdrift van het Bataafsche volk en derzelver Vertegenwoordigers te wagten hebt; vooral, wanneer het de uitvloefelen van de gronden der, door hun zelve aangenoomen en bekrachtigde Staatsregeling betreft — waar door gij in ftaat zult zijn, te kunnen voorzien, aan welke zijde men kwalijk gaat, en welke gebreken daar uit zouden kunnen gebooren worden; om alzo, door oplettend te zijn, intijds de middelen tot voorkooming te kunnen bij de hand nemen, en door uwe medeburgers aandagtig te hebben gemaakt om hunne waare belangen, u zelve voldoende, nuttig voor uw Vaderland en getrouw in de bewaaring van het u, als voortreffelijk Huisvader aanbevoelen Pand, de Staatsregeling, te zijn. (*)

En

(*) Ik twijfel niet of de gevoelens zullen over die aanbeveling nog wel eens verfcillen, want, mogelijk, dat men, de daar bij opgelegde taak aan de Huisvaders en Moeders, dus wil begrepen hebben. Dat zij zullen zorge te dragen hebben, dat hunne afstammelingen goede, befchaafde, wel ondergefchikte, naarftige, en dus nuttige en kundige Leden voor, en van de maatschappij worden. — Eene verpliching die wij erkennen, en de noodzaaklijkheid daarvan op zijn tijd zullen betogen; maar dat wij als in de tweede plaats befchouwen, en fchoon, in betrekking ftaande tot de

maat.

En lettende op het geen in Art. XLII. voorkomt, dat in eenen zekeren zin in verband staat met hetgeen in Art. XVII. gezegd word, en waar van wij zo even het heil zaame hebben aangetoond, dan vinden wij zelve den weg geopend, om voor het oog der Natie aanklagen te doen, tegen Perfoonen, Geconstitueerde machten of wel Leden van dien, door welke men oordeelt, dat de wetten, het zij ten (onzen) bijzondere nadeele, of ten nadeele der Maatschappij geschonden zijn. „ Ziet daar waakzaam oog, het geduchte middel tegen alle wetverbrekers, in uwe handen gesteld. Het zij dat een Ambteloo Medeburger of wel eenen beambten, tegen de wet, ten uwen nadeele of ten nadeele van het algemeen zondigd of gezondigd heeft, klaagt hem aan, het zij de Geconstitueerde macht of wel een lid van dien, welke hun bestierd, of een Departementaal of tusschen Bestuur, of een lid van het zelve, tegen de wetten handeld, klaagt hen aan, bij alzo danige magt, als in dezen bevoegd zal zijn. En ingevolge hier van, ook al zondigde uwe Vertegenwoordigers, en dus de hoogst verleende magt, klaagt hun aan, beschuldigd hen, bij het volk dat zij Vertegenwoordigen, als, de als dan, alleen bevoegde macht, die in gevolge de letter van de wet in deezen beoordeelen kan. Dit recht is aan u individeel zelf toegestaan. ——— Om uwe rechten te waarborgen en uwe vrijheid te verzekeren. ——— Maar alle middelen die in haare uitwerkingen zulke groote gevolgen kunnen hebben, moeten ook met eene voorbeeldelooze omzigtig en naauwgezetheid wor-

maatschappij, meer onmiddelijk onder de huislijke verplichtingen van een waar Republikein en Vaderlands Burger oordeelen te behooren, dan wel onder, of omtrend dat geene, wat hier gevorderd en bedoeld word.

worden te werk gesteld, die derhalve zijnen Medeburger, tegen beter weten aan, beschuldigd, is een Lasteraar, waar tegen de wet waaken moet, gelijk ook in het slot van het Art. gezegd word; Zo ook al die tegen eenige geconstitueerde macht op dezelve wijze handeld, is een rust verstoorder, en zo opklimmende, word de misdaad, naar maate de gevolgen die uit het pleegen van dezelve voortvloeden, grooter en misdadiger. Al die zijn oog slechts op zijn eigen bestaan vestigd, en over de gemeenzaamste gebeurtenissen van het Leven laat rondgaan, ziet, gevoeld, en weet; dat naar maate de middelen wel aangelegt, heilzaam, die omgekeert, dat is kwalijk aangelegt ook schadelijk zijn, eene opmerking dubbel waardig om gade geslagen te worden; om dat het in alle betrekkingen van de geringste af, tot de belangrijkste toe plaats heeft, en tot deze laatste behoord ontegenzegglijk, het beschuldigen van Volksvertegenwoordigers, dat nimmer te omzichtig kan worden te werk gesteld; maar dat ook wel aangelegd, en met al die waardigheid, die zo hoogst gewigtige zaaken natuurlijk vorderen, bij de handgenomen zijnde, een zeker middel is, tegen alle inbreuken, die door wie het ook mogten zijn op 's volks regten nimmer kunnen worden ondernomen, veel zouden hier over nog te redekalen vallen, maar de ontwikkeling van zaaken zal in het vervolg welligt eens gelegenheid geven, om deze zaak afzonderlijk in alle zijne betrekkingen te behandelen, genoeg dat wij hier als met een woord slegts hebben aangetoond, het gewicht en het groot belang dat ook in de betrachtning van dit tweede middel gelegen is, en hoe men met een waar gebruik van het zelve te maaken, als huisvader, als voortreffelijk Burger in de getrouwe bewaaring van zijne zich voorbehoude hebbende rechten en vrijheden, kan waak en werkzaam zijn, en verpligt

plichtingen vervullen, waar van, zo wij hier in gebrekkig blijven, de volgende geslachten nog reukenschap van onze nagedachtenis en onze kinderen, op eenen verwijtenden toon zullen afvraagen. (*)

En zo overgaande tot het derde middel in Art. XVIII. van meergemelde *Burgerlijke en Staatkundige grondbeginzelen*, voorgeschreven, zullen wij zien, van welk belang ook dit alles afdoenend middel wel beftierd, en overeenkomstig de waare meening van de Staatsregeling bewerkstelligd, kan zijn; en daar bij naar onze gedachten opgeven, een rigtſnoer of algemeen voorschrift waar naar de Constitutioneële Gezelschappen onzes inziens behoorden te worden ingerigt dat den inhoud van een volgend No. zal uitmaaken.

(*) Het is zeker, dat zodanige veranderingen als het ſtelzel van regering onder de beſchaafden volkeren ondergaat en in gevolge van dit groot begin, voorzeker nog ondergaan zal, door verbeteringen moeten volkomener gemaakt worden; maar, even zo zeker is het, dat 'er met de hoogst moogelijke voorziening moet gelet worden, dat in het zaamenſtelſel niet worden ingevlochten, die kwaalen, die al het goede, al het heilzaame, dat in het zoo veel beloovende gewrocht te vinden is, verpesten en eindelijk verwoesten kunnen; wanneer zelf de Beſtaurers van de Grootte, — ja laaten wij zeggen de moeder republiek, niet in de beginzelen weeren en voorkoomen, al het geene de val van de republieken der voorwereld berokkend heeft, is haare beftendigheid, hoe hoog in magt gerezzen — onzeker.

De menigvuldige vraage na No. 1. van dit Weekblad, heeft de Uitgever deezes verplicht, hetzelve te herdrukken, en wordt bij dit No. afgelevert.

Te Amſterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Oudénzyds Achterburgwal, by de Oude Doeleſtraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 5.

Art. XVIII. van de Burgerlijke en Staatkundige Grondbeginzelen zegt: *Ieder Burger heeft recht, om met zijne medeburgers te vergaderen, ter onderlinge vóórlichting, ter opwekking van Vaderlandstiefde, en ter naauwer verbindenis aan de Staatsregeling, zonder dat, nogthands, de CONSTITUTIONEELÉ GEZELSCAPPEN, als zoodanigen, met elkander over Staatszaaken briefwisseling houden, geschreven aanklagten ontvangen, bij stemming besluiten, of, bij wijze van corporatie, eenige openbaare daad zullen verrichten.* En dit bevat in zich het derde middel, dat de Staatsregeling aanbied, of, beter gezegd, dat het Bataafsche Volk zich, bij het afstaan van zijne natuurlijke Rechten, voor eene maatschappelijke bescherming, heeft voorbehouden; ten einde met elkanderen, ten allen tijden, te raadplegen over de waarde en het behoud van hunne Rechten en Vrijheden. Zij kunnen dus bijeen komen:

1°. Ter onderlinge Voorlichting.

2°. Ter opwekking van Vaderlandsliefde; en

3°. Ter naauwer verbindtenis aan de Staatsregeling.

Dat gezegd is, het oogmerk van hunne bijeenkomst moet zijn, om de minkundigen Burger kennis te doen verkrijgen van Waarheid en Deugd, om hem te doen gevoelen het belang dat hij heeft in het wel of kwalijk vaa- ren van de Maatschappij, van de Volks menigte, waar- onder hij behoord of woonachtig is; en eindelijk na het onderscheid van Volksbestauringen te hebben leeren ken- nen, te doen gevoelen het heilzaame van *die*, waaronder hij leeft; en wat hij derhalven verplicht is, tot behouding, bescherming en bewaaring van dezelve aan te wenden en te betrachten heeft, om dit steeds bevestigd en verzekerd te zien.

Dit is naar ons inzien de waare zin en den duidelijken inhoud van het eerste en itellig gedeelte van dit Art. en zo wij ons niet bedriegen, het oogmerk van de Stellers; en in dat licht geplaatst, waarin de *Constituueerende Ver- gadering*, het ondersfeld heeft, te behooren. Immers, dit is zeker, waar in het Bataafsche Volk het gewild heeft. Dan, om dat dit alleen heilzaam en goedgeoende zoude zijn — want wij moeten hier weder herhalen, het geen wij in ons voorig No. gezegd hebben, dat is: naar maate dat het gebruik heilzaam en nuttig kan zijn, is het misbruik schadelijk en nadeelig; — alleen goed- doende zoude zijn, (zeggen wij) heeft men dit aan be- paalingen en eene behoorlijke grenscheiding onderwor- pen, en gezegd, zonder dat zodanige zaamenkomst een Lighaam werd, en zich door vereeniging met andere der- gelijke Lighaamen, eene macht schept, die openbaare daa- den verrigten kan, dat geheel zoude strijden en inloopen tegen het XIII. Art. van dezelve Grondregulen, alwaar

gezegd word: *buiten de aangefelde machten kan geen Burger, noch ook eenig gedeelte des Volks, eenig openbaar gezag uroeffenen.* Zie daar eene bepaling die, wij erkennen het, indien de menschen wijzer en beter waren, noodeloos — zelfs alsdan haatelijk zoude zijn, maar die, de omstandigheden, den tijd, in aanmerking genoomen, en de menschen, zo als zij waarlijk zijn, beschouwd, niet alleen bepleitbaar, maar als noodzaaklijk, en als een bolwerk tegen regeeringloosheid kan en moet worden geacht.

Het gezegde oogmerk onderworpen aan de genoemde bepalingen, is dan den waaren inhoud, de waare zin en heilvolle meening van het aan zo veele verschillende uitleggingen onderhevig Art. XVIII. en alzo, het bedoelde derde middel, aan de Huisvaders, als voortreffelijke Burgers in handen gesteld en aanbevoolen, om daardoor in het bijzonder te waaken voor het heil, dat zich het Bataaffche Volk bij, ten in de daarstelling van eene vaste Staatsregeling heeft voorbehouden en toegezegd. — Laat ons hierbij een weinig stil staan, en den gewigtigen taak aan die zaamenkomsten opgelegd, en waar aan zo veel gelegen ligt, eens, voor zoo ver ons bestek gedoogd, een weinig van naderbij beziën, om geheel overtuigd te zijn, dat, wanneer ook het *derde* middel met en benevens de voorigen, gesteld in handen van verstandige huisvaders wel betracht, en een goed, wijs en republikeinsch gebruik van word gemaakt; wij, zonder ons aan diegevaarvolle schokken, die reeds het zwakke Vaderland geschud hebben, meer blootgesteld te zien, ons kunnen beveiligd achten, en volkomen gewaarborgt gevoelen en stellen tegen alle Usurpatien, tegen alle heimelijk of openlijk geweld. Want daar de middelen ontbreken, baat kracht noch moed, maar daar de middelen voorhanden zijn, word krachten moed gebooren, en hier op maaken wij, — immers nog niet geheel verbasterde Nederlanders, staat, hiervan hou-

den wij ons verzekert — of wij zijn onwaardig den Vaderlijke grond die ons draagd.

Het oogmerk en den gewigtigen taak, van die Burgerlijke bijeenkomsten, bij de Staatsregeling genoemd *Constitutionnele Gezelschappen*, is dan ter voorlichting, opwekking, van Vaderlandsliefde, en verbindtenis aan de Staatsregeling, daar wij meenen dat in opgesloten ligt, of eenigzins omschreven is, en zeggen wil, kennis te doen verkrijgen van *Waarheid en Deugd*. Het belang dat elk Burger in het wel of kwalijk varen van de *Maatschappij* heeft; en na het onderscheid der Volksbestunren te hebben leeren kennen, te gevoelen, wat hij tot behouding van die, waar onder hij leeft, verplicht is. Deze drie belangrijke zaaken een weinig nader in te zien, was ons besluit, om daarna een algemeen voorschrift of richtsnoer op te geven, waar naar onzes inziens, overeenkomstig het groot oogmerk, zoodanige bij de Staatsregeling bepaalde *Constitutionnele Gezelschappen* zouden behooren te worden ingericht, waardoor zij tot een waardig en ontzag inboezemend derde middel, tot behoud en verzekering van 'sVolks Rechten en vrijheden zouden kunnen strekken, gelijk de *Bataafsche wil*, de wet voor alle, in de Staatsregeling uitgedrukt, dezelve gewilt heeft.

In de eerste plaats dan, ter onderlinge voorlichting: dat is, om kennis te doen verkrijgen van *Waarheid en Deugd*. — Wie, die zijne gezonde zinnen bezit, zal durven ontkennen, dat te weeten wat *Waarheid*, en te betrachten wat waarachtige *Deugd* is, de waare en eenige grondslag is, waarop gelukkig maakende kundigheden kunnen worden gebouwd; en gelijk het ook hier gesteld is, vooraf en voor alles moeten gaan, omdat alle uwe verrigtingen, bemoeijingen, zorgen, en wat al door u mogt worden aangewend, zonder te weeten wat *Waarheid* en wat *Deugd* is, ijdelheid en eene vrugteloze vermoeijing voor uwen geest

geest zoude zijn. Het is dan voor alles nodig te weeten, wat waarheid — wat eigenlijk deugd is, om gewaapend met het eerste, alle bedriegerijen en valsheid te kunnen kennen en het hoofd te kunnen bieden; en bezitter of betrachter van het laatste, alle schijndeugd te ontmaskeren, en te kunnen afscheiden van dat geene, dat alleen de menschen heilzaam zij.

Ik weet wel dat veele tot zich zelve zullen zeggen, al wat niet anders zijn kan, en ten vollen geloofbaar is — is immers waarheid, en verstandig goed doen is immers deugd, en daar dit zo is — zo eenvoudig is, en niet anders zijn kan, waarom dan wonderspreuken gemaakt, en geheim zinnen gehecht, aan iet dat de jongeling bekend en de man niet benodigd is. Ik weet dat dit denkbeeld, dat voor een gedeelte doorgaat, en daarom voor een geheel aangenoomen word, bij zeer veele menschen huisvest, en dis daarom het belang, dat wij in de volkoomen kennis van waarheid en deugd stellen als eene stilzwijgende overeenkomst en eene reeds betrachtte plicht of betaalde schuld zullen aanmerken, en daarom, dat als nodeloos, ja eenigzints beneden zich beschouwen, en ik verklaare u dat deze gelijk zijn aan die, welke schatten agter hunne sloten meenen te bezitten, die lang geroofd zijn.

Wij beoogen hier niet die waarheid, die gelegen is in het benoemen van voorwerpen, die onveranderlijk dezelve zijn; als bij voorbeeld, dit is een mensch, dat is een boom, plant, steen, dier of gewas enz., dit te ontkennen zoude dwaasheid, en zo veel gezegd zijn als ten opzichte der getallen, twee maalen twee is niet altoos vier. Maar, *wel* te weeten wat volkoomen geloofbaar is, welke eigenschappen altoos de waarheid verzellen, en wat derhalven alleen geloofbaar kan zijn, en in hoe verre Historieele bewijzen, die van ooggetuigen, vermoedens, gevolgtrekkingen, gelijkstellingen, en wat al aan de menschen voor

waarheid uitgevant word, moet werden beſchouwd en ge-
 waardeerd, dit beoogen wij, en om dit wel in de ſchaal
 van het gezond, en geheel onafhankelijk oordeel gewogen
 hebbende, te ſchiften en de omzwagtelde ſteeds verdon-
 kerd wordende waarheid, uit die afſchuwelijke nacht,
 waarin domheid, boosheid en geweld haar geſtort hadden,
 op te voeren en in dat glansrijke licht te ſtellen, dat
 haare esouvouwige en dus van goddelijke afkomst evenre-
 dige ſchoonheid, alleen omvangen kan. — dit bedoelen,
 dit beoogen wij, en het is op deze wijze dat de waarheid
 gezogt en gekend moet worden: te meer, daar bij het gros
 der menſchen, de taſtbaarſte onwaarheden, liefſt geloofd
 en als waarheid aangenoomen worden, is het te recht, dat
 het eerſte beginſel van verlichting, dat de grondſlag van
 de bedoelde Conſtitutioneele Gezельſchappen moet zijn en
 is te leeren kennen, wat is waarheid? en wat word 'er
 vereiſcht om te kunnen onderſcheiden wat waarheid of
 onwaarheid, wat wezen of wat ſchijn is? En daar de
 lieniën van grensſcheidingen zo dun als die tuſſchen ge-
 bruik en misbruik getrokken is, zijn, te kunnen bepa-
 len, tot zo verre en niet verder ſtrekt het gebied der
 waarheid zich uit; en dit is nog niet bekend aan den
 jongeling; en de man, de vrije, de verlichte man, is
 deze wetenſchap onontbeerlijk.

Zo ook om te weten wat waarlijk *Deugd* in tegen over-
 ſtelling van *Ondeugd* is. Wat *ſchyn* of wezen, natuur of
 blanketſel, en al het geen de menſchen (zeer dikwils ten
 onrechte) voor *Deugd* houden en erkennen, waar of valsch
 is, en ingevolge voor de *Maatſchappij* en derzelve leden
 nuttig of ſchadelijk, en voor het waarachtig geluk der
 menſchen zaligend of dodelijk kan zijn; dit is onontbeer-
 lijk om gekend, maar hoogſt moeilijk om wel onderſchei-
 den te worden. Het is waar, dat verſtandig goed doen
 (want ook wel eens word 'er op eene geheel onverſtandi-

ge wijze goed gedaan) Deugd uitoeffenen genaamd kan en mag worden; maar, dan immers nog behoord men de doening of daad te kunnen beoordeelen, en het verstandig oogmerk, waarom dezelve is ingerigt, te kunnen nagaan: want anders zouden wij alleen de uitkoomst beoordeelen, en niet altoos beandwoord de uitkoomst aan het oogmerk of doeleinde, waartoe daaden of zaaken worden ingerigt, en daar hier alleen het oogmerk en niet de uitkoomst moet worden betracht, zoude de beflifing of beoordeeling onzeker en kwalijk gaan. Dus gesteld al eens dat de Definitie van de Vraag, wat is Deugd? bestond, in de omschrijving, of liever het antwoord, — Verstandig goed doen, dat wel luid of luïden zou op de Vraag wat doet Deugd, maar niet wat is Deugd, dan nog word vereischt de kennis om te beoordeelen, wat waarlijk verstandig goedgeen is, en immers, zal men dadelijk, zal men zelve goed doen, en niet in het blinde om eene zekere geneigdheid of zelfsvoldoening, maar met oogmerk om verstandig goed te doen werkzaam zijn, dan immers behoord men te weten, waar in Deugd uitoeffenen of verstandig goed doen bestaat; en daar toe word vereischt: te weten wat Deugd en derzelve uitwerkzelen zijn, dat wij in deze weinige woorden zouden kunnen insluiten en omschrijven, met te zeggen, Deugd is eene volkoomenheid, en de uitwerkzelen van eene volkoomenheid kunnen nimmer anders dan goed zijn. Dan, schoon ons bestek geen uitweidingen duld, zullen wij deze omschrijving echter, om tot het ons voorgesteld oogmerk te geraaken, nog met eenige woorden moeten uitbreiden, om daardoor deze onwedsprekelijke waarheid meer aanneemelijk en verstaanbaarer te maaken. Deugd is eene volkoomenheid, dat is — dat wezen of gewrogt dat aan zijne oorzaak, zijn waarachtig waarom, geheel beandwoord, is deugd — is goed. De mensch, die aan het oogmerk van zijnen Schepper en op-

per-

peroorzaak geheel beandwoord, bezit Deugd, en is goed, en zijne verrichtingen kunnen derhalven nimmer anders dan deugdzaam en goed zijn. Dit is eene stelling en eene daar uit ongewrongen gevolgtrekking die doorgaat, en niemand betwisten kan. De uitwerkzelen der Deugd zijn dus zeker verstandig en goed doende, en in zo verre is het algemeen gevoelen op de Vraag, wat baart of doet Deugd? recht, en kan beandwoord worden niet te zeggen *verstandig goed*. Maar, gelijk wij reeds gezegd hebben, behoort bij het aanneemen en erkennen van deze waarheden, het vermoogen, om te beoordeelen, wat beandwoord, en welke daden zijn verstandig goed. — Want immers zonder dit te weeten, baat de eerste wetenschap niets, en kan nimmer van eenig nut of toepassing op de betrachter zelve zijn, en het was in dien zin, dat wij den verlicht worden Burger, als eene onmisbaare wetenschap, gelijk ook de Staatsregeling, in het bepaalen der verrigtingen in de Constitutioneële bijeenkomsten dit als een eerst vereischten steld; aanbeveelen, zich machtig te maaken, de kennis, wat dengd en haare uitwerkzelen heilzaams voor de Maatschappij, in tegen overstelling van de ondeugd schadelijks voor dezelve, in zich bevat. — En hier toe behoort het vermoogen van te kunnen beoordeelen, de vereischten van beandwoording, de kennis van eene volkoomenheid, het omvatten der oogmerken, welke daaden of doeningen moeten vooraf gaan, waartoe dezelve zijn ingericht, en of zij voor de maatschappij nuttig en voor de menschen zaaligende zijn, of wel het tegen overgestelde; deze kennis, dit vermoogen behoort men te bezitten, om waarlijk en alleen grondig te kunnen beoordeelen wat is waarachtig deugd, en deze wetenschap beoogen wij; en word als de waare grondslag van alle wezenlijke verlichting, gelijk dit ook in het gewigtig Art. dat wij behandelen plaats heeft, van alle haare beminnaaren gevordert. Deze aanstipping (want verder kunnen wij niet gaan) moet dan genoegzaam zijn, om aan te duiden, wat wij door de kennis van waarheid en deugd, de grond der verlichting, die hier gevordert word, verstaan.

(*t Vervolg in een volgende Nummer.*)

Te Amsterdams, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Oudenzyds Achterburgwal, by de Oude Dolestraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 6.

Gewaapend nu met deze edele wetenschap, moeten zij in de tweede plaats kennen, het belang dat elk Burger in het wel of kwalijk vaaren van de Maatschappij heeft, welke kennis en wetenschap alleen in staat is om de Vaderlandslijfde op te wekken. Het geen als in last, aan die bijeenkomsten gegeven, en bijzonderlijk als een taak aan hun word aanbevolen en opgelegd.

Wij zeggen, *ter opwekking dan van Vaderlands liefde*, behoord de kennis van het *wel of kwalijk* vaaren van de Maatschappij, met betrekking tot elk individu of lid van dezelve — want: zonder een onmiddelijk belang, is het menschelijk gevoel slaperig; Schoon de betrekking tot de plaats waar men gebooren en opgevoed is, in veel gevallen, wel verdiend eene uitzondering op de algemeene regel genaamd te worden, als zijnde daarin ten minsten dikwils, het onmiddelijk belang geheel uit het oog verlooren; dan daar die gehechtheid, van eene andere

natuur, en haare oorsprong aan geheel andere oorzaken verschuldigd is; als het geen wij hier eigenlijk door Vaderlands liefde bedoelen, zullen wij met een woord omschrijven, wat hier onzes bedunkens de waare meening is, en in welchen zin de Vaderlandschliefe of Liefde tot het Vaderland, waar toe zo nadrukkelijk, TER OPWEKKING, dat is, de meerdere betrachtting word aanbevoelen, moet worden verstaan.

Eene beredeneerde en gezond menschen verstand waardige Vaderlandsliefe bestaat, in de geschenken der natuur, die de moederlijke grond hem aanbied, of waar toe de staat, stand of ligging, de mogelijkheid en de middelen aan de hand geeft, te waardeeren; die door nijver en vlijt tot meerder geluk en welvaart van alle de bezitters, aantekweeken, te gemoet te koomen, en haare bevordering met de tederste zorgen te vergezellen, en met zijn eigen geluk dat van anderen op alle moogelijke wijze te vestigen; en zo het Land der inwooning tot het verkieslijkste, aangenaamste en gelukkigste van den aardbol te maaken. En dit is de eenige waare bron van welvaart, die zijne gunsten onbegrenst uitstort, de mensch vernederende traagheid verband, en door zijne vergelding alle moedeloosheid wegneemt, die de verbintenis welke tegen het dierbaar leven van den beminnaar van zijn Vaderland opweegt daar steld, en zo door een belang op verdiensten gegrond, de waare Vaderlandschliefe doet geboren worden; en het is deze heilzame zugt, die opgewekt, die aangekweekt en door de Burgerlijke bijeenkomsten moet bevorderd en volkoomen gemaakt worden, op dat zij het heil en welvaart en de middelen waar uit dezelve ontstaan, zullen leeren kennen en betrachten, en zo al mede werkende voor het algemeen belang, toenemen in alleen waare en met het hart en zinnen van een vrij en verlicht Burger bestaanbare Vaderlandschliefe — en daar door beantwoorden en werk-

zaam zijn, aan het groot oogmerk, dat ook dit ge'celte van het belangrijk Art., welke wij behandelen, alleen bedoeld heeft. Zij moeten dus kennen en betrachten, waar in het heil en de waare welvaart van eene Maatschappij gelegen is, waar door een meerder geluk bevorderend goed te bekoomen is, en leeren gevoelen wat men aan zich zelf, de Maatschappij, de dankbaare grond en de weldadige natuur, tot behoudenis van dezelve verschuldigd zij, en dit kennende — dit betrachtende en dit gevoelende, bezitten zij Vaderlandschliefe, waar van de aankweeking en betrachtning gelijk gezegd is, word aanbevoolen.

Ik weet wel dat de Staatsinrigtingen en de gunstige ligging op de bevoorrechte streken der waereld, in tegenoverstelling van een heerschzuchtig gezach, en een verbrand of bevrozen gedeelte derzelven, veel toe of af zoude doen tot de betrekking of verbinding zo boven gesteld, en dat, indien onkunde, bijgeloof, familie en andere vernogtheden, ja de stof en de beenderen der voorvaderen, niet veele menschen boeiden, aan de onvrugtbare grond welke zij bewoonen en het ongunstig klimaat deed verduuren, zij den vaderlijke grond verlaten zouden en die veel eer haaten dan lief hebben, en derhalven ons stelsel van Vaderlandschliefe, daar minder toepasfelijk zijn, maar des te meer vermeenen wij dat het in het geval dat wij hier alleen bedoelen kunnen, geheel toepasfelijk is, de Bataaffche grond, eischt de gestelde Vaderlandschliefe, en dan beandwoord zij voldoende den arbeid die aan haar word ten kosten gelegd, haare ligging verzoet het geen haar ontbreekt, en de veranderlijkheid van haar luchtgestel, bekwaamt haare inwoonderen voor de geheele waereld. En wat de Staatsinrigting betreft, dat onbetwistbaar het belang in het Vaderland moet verdubbelen of verminderen, en waar van wij in derde plaats

zullen handelen, kan volmaaken al het gebrekkige dat zij beneden het bevoorrechte gedeelte van den aardbodem bezit. Wij herhalen en besluiten dus, dat de gestelde Vaderlandschliefe, zo door ons omschreven, alleen word beoogd, en dat daar aan ook de welvaart van de Maatschappij afhangt, waarom dezelve nimmer genoeg kan worden aangekweekt en betracht, en het is die aankweking en die betrachtting, die nevens de kennis van waarheid en deugd, met de voorige middelen in staat zijn, den vrien man tegen alle overheersching, — den verlichten Huisvader en voortreffelijken Burger tegen alle geweld en verdrukking, volkoomen in staat te stellen; want een volk, dat moedig, werkzaam en verstandig is, leeft niet in slavernij. — En zo overgaande tot het geen in de derde plaats aan die bijeenkomsten word aanbevolen, dat is, om onderling werkzaam te zijn, *ter naauwer verbintenis aan de Staatsregeling*. Het welk, gelijk wij reeds omschreven hebben, zegt, na het onderscheid der Volks Bestuuren te hebben leeren kennen; te gevoelen, wat hij tot behouding van die, waar onder hij leeft verpligt is. Want, welke beweegoorzaak zal 'er, zonder onderscheiding van slegt, goed of beter zijn, die het hart verbind; en meer verbind aan de eene wijze van regering boven den anderen. De Koninglijke, Vorstelijke; Graavelijke of Heerlijken onderdaan, zal van niets anders bewust, en zo lang de onderdrukking zijn dierlijk gevoel niet aandoed, of gebrek aan behoeften hem pijnigen, daar heen leven op eenen zekeren trap van onverschilligheid die van de goed of afkeuring even ver af is. Maar de Republikeinsche Burger zich zelve bestuurende, en die in vergelijking van de voorige, als eenen meerderjaarigen tegen eeren ondervoogdijfchap staanden jongeling, staat, kan niet onverschillig zijn, om dat zijn lot in zijn handen is; en de bewoener van ons Vaderland, die, gelijk er veelen zijn, op zodanige trap van

van ongevoeligheid blijft staan, moet gerekend worden onder de voogdijſchap van het werkzaame gedeelte geſield te zijn, en zijn, voor zo ver zij zich hiertoe willen vernederen, waardig, om beneden of agter de vreemdelingen die een rechtmaatige aanspraak op de beſcherming der wetten hebben, te worden gerangſchikt. De vrije man, de vrije Burger, kan, of vermag dus niet onverſchillig zijn; Maar de ijver zonder verſtand, belangſtellen zonder gegronde reden, en verkiezingen doen wil men geblind is — is even zo min voldoende als onverſchillig zijn, en kan nimmer voor meer verbindende aan de Staatsregeling worden gerekent; ergo, word vereiſcht het onderſcheid dat 'er is, bij de onderſcheiden regeringsvormen te kennen, en bij overtuiging dat de Staatsregeling, die hier bedoeld word voor zijn Land en Medeburgere, de gelukkig maakendſte is, zich plichtshalven daar aan naauwer te verbinden, zonder welke overtuiging alle verbintenifen zonder kragt, en alle werkzaamheden zonder eenige waarde zijn. En daartoe behoord, de kennis van het voortreffelijke dat in dezelve boven andere vormen of wijzen van regeringen gelegen is; waaruit volgt, wat men, overtuigd van de meerdere volmaaktheid, tot behouding van haar gelukkig maakend genot verplicht en ſchuldig is, en wel is waar, dat deze kennis vatbaar is, voor eene zeer groote uitgebreidheid, en een goed hart en gezond oordeel nodig heeft, om geheel omvat en in alle haare deelen gekend te worden, en daarom onmooglijk algemeen gemaakt, immers niet in dezen zin geheel of volkoomen kan worden betracht; eene waarheid, die elk mensch kundige zonder eenige aarzeling zal toetſaan, doch het is niet deze volmaakte kennis die wij in, of van elk individu, veronderſtellen of afvorderen willen, maar het is die onontbeerlijke kennis die 'er nodig is, om te onderſcheiden, wat een vrijwerkend wezen of een werktuiglijk Lighaam, wat een

Vrij-man of een Slaaf, wat met orde natuur en reden overeenkomstig of met dezelve strijdig is; dit te weten is mensch waardig, is het voortreflijk gewrocht aan zijn volmaakte oorzaak verschuldigd, en kan algemeen worden gekend en betracht, en zoo ook behoord elk Burger in dit geval te weeten het onderscheid dat 'er is, tusfchen en de uitwerkzelen die het op de menschelijke maatschappij moet hebben, van eene Volksregering tegen de eenhoofdigen, tusfchen de koninglijke macht, en die macht, of dat gezach, dat voor een tijd aan Volks Vertegenwoordigers word aanvertrouwd; wat door zijne heilzaame uitwerkzelen en beletzelen van al wat schadelijk kan zijn, meest verzekerende voor het geluk van de Maatschappij en spoed beterende voor elk lid van dezelve is:— want, men bepaale slechts de gedachten tot deze tegen overftelling, de Monarchaale of de Volksmacht; en alle de graaden of trappen hiertusfchen beiden, of alle de mengfels hieruit geboren, zijn oorspronkelijk en ontdaan van alle gebrekkelijke hulpmiddelen van beiden; en ziedaar een gewigtig een belangrijk onderwerp voor de bij de Staatsregeling bedoelde gezelfchappen. Wanneer zij de Gefchiedenisfen der Koningen ook die van de wijzen niet uitgezonderd inzien, en het lot der Volkeren onder zodanige regeringen overwogen hebben, de onvermijdbare gevaaren die aan eene erflijke troons opvolging gehegt zijn en de onverdraagbaare fchokken die bij eene verkiezing tot dezelve plaats hebben, overzien, en besluiten dat eene Volksregering, en zo ook die, waaronder zij leven meer verzekerende is, doch, dat die onvolkoomen zijnde, in de tegenoverftelling uitloopt, en gevolglijk zorgvuldig moet worden bewaakt, gevoelen zij de verpligting aan hun opgelegd, leeren de waerde kennen, die betrekking en verbintenis daarfeld, en beginnen alzo te voldoen aan het gene zij van zich zelve hebben gewild. — Zeer
wel

wel zoude het hier te staade komen, om al het voortreffelijke in de Grondbeginzelen voor de Staatsregeling geplaatst en waarop dezelve rust, hier aantetoonen, en te doen zien, dat alleen zoodanige vorm van regering als door het Bataafsche volk is aangenoomen, geschikt is, om daar van al dat genot alle die rechten en vrijheden te genieten, die een wijs en deugdzaam Volk, dat zijne waarde gevoeld, zich heeft toegekend en voor behouden, want onder de Despotiekste regering word ook gezegd. *Het oogmerk der Maatschappelijke vereeniging is beveiliging van Persoon, leven, eer en goederen, en beschaving van verstand en zeden*, maar het genot, de vruchten, de voldoening, smoort in de gebreken die de vorm van Regering verzellen, of door onvolkoomenheid, en verkrachting van dezelve, al opklimmende ontstaan; en de maatschappelijke volmaaktheid, zal toenemen en alleen groot worden naar maate de vorm van regering, de edelen grondbeginzelen waarborgd, en het waarachtig oogmerk van alle maatschappijen verzekert word. Zeer wel herzeg ik, zoude dit hier te staade koomen en tot voorlichting en handleiding voor den onderzoekenden Burger, in zijn Constitutioneel gezelschap vergadert, kunnen verstreken; waarom wij ook bij eene nadere gelegenheid dit waardig onderwerp zullen behandelen, en nu om niet wijdlopig te zijn, deze weinige woorden voorgenoegzaam dienende, houden, en meenen derhalven te hebben aangetoond, dat, ten naauwere verbintenis aan de Staatsregeling, bedoeld of in sluit, de vereischtwordende kennis, van de voortreffelijkheid eener regeringsvorm, waar van, (wilt zij als debetdelen, voor die bestuurd of regeert, moeten worden aangemerkt,) het geluk van de maatschappij, zo niet geheel immers grootendeels afhangt.

Dit gevoel nu moet den beminnaar van zijn Vaderland aan de Staatsregeling verbinden, moet de vergaderde Burgers

gers al naauwer en orafcheidelijer aan de zelve verbinden en opwekken, om tot bewaaring van dat heilig pand, alles veil te hebben en des noodt weder te geven, wat de moederlijke grond de Maat'chappij onder zodanige gelukkige regeringsvorm aan haar gefchonken heeft, het goed van haar genooten en het bloed door haar ontfangen, opofferen, en zo de menfchelijke waardigheid verdedigen, de onvervreembaare Rechten befchermen en de vrijheid ongefehonden tot de nakoomelingen overvoeren.

En zo wederkeerende tot het befluit overgaande, blijkt, dat daar de Staatsregeling dat geheiligd pand ter bewaaring aan de waakzaamheid der Huisvaders als voortreffelijke Burgers befchouwd, heeft aanbevoelen, zich ook de middelen daartoe heeft in handen gegeven, en dat men door zijn gevoelen vrij te laten, zijne gedachten door den druk gemeen te maaken, en zo aan allen mede te deelen. — Voordrachten of verzocken, waar men nodig oordeelt te doen, zich in leerzaamen gezelfchappen te kunnen vereenigen, daar wijsheid, Vaderlandsliefde en waarachtig Volks belang te leren kennen, middelen zijn; om zich van zijne voorbehouden rechten en vrijheden te kunnen verzekeren, de eendracht, de moeder van het maatfchappelijk vermoogen, daar te flellen en het aanvankelijk geluk u door de groote omwending van zaaken aangeboden, magtig te worden en te volmaaken, tot die hoogte en tot dat toppunt dat de beandwoording van den mensch aan het opperweezen in zich bevat, en met het vaderlijk oogmerk der volmaaktheid alleen overeenftemd.

*(*t Vervolg in een volgende Nummer.)*

Te Amfterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op Ouden zyds Achterburgwal, by de Oude Doeleftreet.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 7.

Wij hebben, bijzonder overtuigd van het belangrijke dat 'er, wel aangelegd, in het houden van, ingevolge de Staatsregeling voorgeschreven Burgerlijke bijeenkomsten is, gezegt, een algemeen voorschrift of reglement tot het houden van Constitutioneele gezelschappen, hier tuschen te laschen, als best voegende bij, en tot dat gedeelte behoorende dat aan de Huisvaders in een Maatschappelijke betrekking omtread de bewaaring der Staatsregeling, (waar toe het houden van dergelijke gezelschappen geheel dienstbaar zal zijn) is aanbevoolen. En daar wij meenen nuttig aan onze Lezeren te zijn en dienst aan het Bataafsche Volk daar mede te doen, zullen wij hetzelfde hier laten volgen, op eene wijze ingericht dat het Copijelijk kan worden overgenomen, en tot het voorgestelde einde gebruikt.

GRONDREGULEN EN BESTUURING
VOOR HET
CONSTITUTIONEEL GEZELSCAP

TE

INGERICHT NAAR HET VOORSCHRIFT BIJ DE
STAATSREGELING VOOR HET BATAAFSCHE
VOLK AAN HETZELVE GEGEVEN.

Oppericht den

HET OOGMERK.

Wij ondergetekende Stembevoegde Burgers der Bataafsche republiek; verklaaren het oogmerk van onze bijeenkomst te zijn. *Ter onderlinge voorlichting, ter opwekking van Vaderlandsch-liefde, en ter naauwer verbintenis aan de Staatsregeling*, en erkennen derhalven, dat waarheid en Deugd, gekend en betracht, de grondslag van alle maatschappelijk geluk uitmaakt, dat het Vaderland onze liefde verdiend, en de aangenoomen Staatsregeling onzederfts voorzorgen waardig is. —

En alzo hulde doende aan dezelve, zullen wij tot den einde toe, getrouw blijven aan onze pligten, en dus aan de belangen der Natie.

Wij zullen nimmer ophouden, ons te verzetten, tegen elk Ontwerp, tegen elke Onderneming, welke bedoelen mogt, de rechten en belangens des Volks te verkrachten, de Staatsregeling in verachting te brengen, of haar op eenigerhande wijze te ondermijnen.

De bewaaring der Staatsregeling ons mede aanbevoelen zijnde, zullen wij geene veranderingen of afwijkingen,

gen, van dezelve gedoogen; en de gebreken welke bij ondervinding mogten blijken, in dezelve te zijn opgefloten, ter verbetering en herstelling overlaaten aan de gantsche Natie, ten tijde en op de wijze, bij de Staatsregeling zelve voorgeschreeven.

De bewaaring der Staatsregeling en der Vrijheid, berust op de gehoorzaamheid aan de wet, waar aan wij ons geheel onderwerpen. Dus begeeren wij ook, dat elke macht, op de wijze bij de Staatsregeling bepaald, voor de handhaving der wetten zal zorgen.

Wij verpligten ons als vrienden der vrijheid en voorstanders van de Staatsregeling, om in te doene verkiezingen nimmer onze stem of goedkeuring, in welk geval ook, te geven, dan overeenkomstig Art. VII en XV der *Burgerlijke Grondreguls* en het geen in Art. XI. vanden tweeden Titul gevorderd word, dat is in den nadrukkelijken zin alleen aan hem, die een goed Burger van eene rechtshapen Patriotische denkwijze, en tevens van een waardig en onbesproken gedrag is.

De middelen waardoor wij zullen werken, zijn, waarheid, regtvaardigheid en standvastigheid, al waarom wij onveranderlijk zullen zijn vijanden zo wel van Aristocraten, als van Regeringloosheid, vijanden van het voormaalg Stadhouderslijk Bewind en van het Foederalismus, vijanden van alle hevige en overdreven maatregelen, van welke aart of natuur dezelve ook zouden moogen zijn. Beoogende geen perzoonlijk belang, alleen vereenigd door Vaderlands- en Vrijheidsmin, aangevuurd door den Heiligen aandrang, waarmede het Bataafche Volk, ons de behartiging onzer rechten en plichten heeft aanbevoelen, en alzo gereed, ons leven voor de vrijheid, en voor de openbaare welvaart, op te offeren.

Hij die door ondeetekening zich tot het Lidmaatschap van dit Constitutioneel gezelschap verbind, verbind zich

tevens tot de uitoeffening van en de getrouwe aankleving aan de gedaane beloften; verbind zich om te zijn een waardig en werkzaam Burger, een geleider der minkundige, een steunzelder zwakken en eenen breidel voor alle roomeloze driften. En omdat dit heilzaam oogmerk op eene der zaak waardige en allezints geregelde wijze zal worden in het werk gebragt, zal deeze Burger bijeenkomst of het Constitutioneel gezelschap op de volgende wijze worden bestuurt.

BESTUURING.

Art. I. Tot bewaaring der goede orde en regeling van de werkzaamheden en het uitoeffenen van alle huishoudelijke Voorzieningen zullen bij het gezelschap zo veelen Commisfarisfen verkozen worden, als het getal der leden, zal vorderen.

Art. II. In de vergadering en (de tijd tot het houden van dezelve aan de omstandigheden overlatende) zal een der Commisfarisfen, spreker zijn en dit kan bij afwijfeling of beurtelings, of wel bij verkiczing telken reize worden bepaald. Zullende de overige werkzaamheden door de verdere Commisfarisfen worden waargenoomen.

Art. III. De Commisfaris-spreker zal, of doen voorlezen, alle de belangrijkste zaaken bij de wetgeveende Vergadering behandeld of bepaald, alle wetten aan het Bataaffche Volk gegeven, en inzonderheid al het geene als een uivloefel van of in betrekking staandetot de Staatsregeling kan of moet worden beschouwd, en zo 'er voor de arresteering van dezelve onderscheiden of zeer verschillende gevoelens bij de Leden der wetgeveende Vergadering hebben plaats gehad, die mededelen, op dat de redenen

waar-

waarop, toe, of waarom de wetten en besluiten zijn genomen aan het verstand van den min ervaren worden kenbaar gemaakt.

Art. IV. Het zal aan de Leden vrijstaan, om met beschijdenheid hunne gedachten of tegen bedenkingen aan hunne medeleden voortedragen, ook hunne bezwaaren over een of ander aanstaande of gebeurd zijnde zaak of zaaken in overweging te geven. Doch den Commisfariſpreker zal over geene zaaken dan die alleen huishoudelijk zijn eene omvrage doen, of door eene hoofdelijke ſtemming, een generaal besluit rustende op de meerderheid opmaaken, om in gevolgen daarvan, *qua corpora* of gezelschap zich omtrend Staatkundige of politieke betrekkingen te kunnen verklaren.

Art. V. Wanneer één of meer der leden na behoorlijke redegeving mogt voorſtellen het preſentæeren van een verzoekschrift, adres, memorie, of voordragt, en hij, of zij, door tegenbedenkingen van zijn of hunne voornemens niet afzien, of dat zelve geheel het gezelschap van de nuttigheid overtuigd inſtemd, met de voorſteller of ſtellers, zal geene ondertekening *qua* lid van het gezelschap, maar *qua* individu, als Stembevoegd of gerechtigd Burger, elk voor zich moeten geſchieden, om het even aan welke geconſtitueerde macht, aan wien de Staatsregeling het ontfangen der verzoekschriften of adreſfen toekend, zulks ook mogt zijn, en geheel vrijwillig, wijl het Lidmaatschap, van het gezelschap niemand tot het tekenen van adreſſen of requesten verplichten kan.

Art. VI. Een of meerder der Leden, zal of zullen het regt hebben, om aantekening van het verhandelde te houden, om vervolgens bij gelegenheid of voorkomende

zaken van gelijke natuur te kunnen herinnert worden. Doch zal geen resumptie of arresteering van Notulen of opgetekende handelingen plaats hebben.

Art. VII. Om te meerder aan het heilzaam oogmerk dat de Staatsregeling bij het vaststellen van zodanige Constitutioneële gezelschappen gewild heeft, te voldoen — zal 'er elke Vergadering of op alzodanige tijden als daartoe voegzaam zullen geoordeeld worden, gehandeld worden, over iets DAT TOT VOOLICHTING, ORWEEKING VAN VADERLANDSCHLIEFDE EN TER NAAUWER VERBINTENIS AAN DE STAATSREGELING strekken kan. En zo de benodigde stoffen daartoe, onder of bij monde van de leden mogt ontbreken, zullen de daartoe dienende Schriften worden bij de hand genomen, die door de Commisfarisfen met goedvinden der leden tot dat einde zullen worden aangekocht.

Art. VIII. De onvermijdelijke onkosten zullen te zamen gedragen worden, en de gelden uit de Contributie daartoe strekkende, spuitende, zullen geadmisteerd worden, door een of twee der Commisfarisfen, welke daar van behoorlijk en om, of op eenen voegzaamen tijd, zullen rekening doen.

Art. IX. De aanneeming tot lid van dit gezelschap zal geschieden, bij geheime stemming en zal één meer dan de helft der gestemd hebbende zich voor den voorgestelden moeten verklaaren, of hij kan niet worden geadmitteert, wanneer echter de stemmen door het gelijk getal der stemmende mogten steken, zal hij voor aangenaam verklaard en de goede mening voor eene overeenstemming worden gehouden.

Art. X. Alle de Leden die de vereischens bezitten en
Stem-

Stemgerechtigde Burgers zijn, moeten het reglement en de aan het hoofd van hetzelfde gestelde beloften ondertekenen, daar en tegen zullen Leden die de verelichtens niet bezitten of geen Stemgerechtigden zijn, schoon anderzints voor even waardige medeleden erkend en gehouden, geen ondertekenaaren zijn, ook zullen dezen van het betaalender Contributiën bevrijd zijn.

Art. XI. Elk jaar zal de helft der Commisfaristen aftreden en andere bij stemming uit de Leden verkozen worden, edoch de Afgetredenen zijn weder verkiesbaar, schoon onverplicht, om zich aan de gedaane keuze te onderwerpen, dat elk der Leden in elk ander geval onder verbeurte van het lidmaatschap zal verplicht zijn te doen, en verplicht zijn de last post op zich te nemen, die het gezelschap ten algemeene nutten geoordeeld heeft, hem te moeten opdragen.

Ziedaar eene korte schets voor bijvoegingen, vermeerderingen en verbeteringen vatbaar, en die alleen is opgegeeven als eenen leidraad om meerder eenstemmigheid meerder overeenkomst, in de organisatie van de Constitutioneele gezelschappen, zonder welke zij het waare oogmerk en geheel de nuttigheid mischen, waare het mogelijk te zien daargesteld; want gezelschappen die niet in zich vereenen, dat nut en die bedoeling, welke voor de Vrijheid onschatbaar en voor de verzekering onzer rechten zo hoogstnoodzaaklijk is, kunnen, al schoon met vergulde Letteren aan den ingang CONSTITUTIONEERLE SOCIETEIT geschreven staat, niet anders worden aangemerkt, als bijzondere of besloten drink en speelwinkels, of samenkomsten toegewijd aan het vermaak, al waarom wij,

zo gaarne algemeen nuttig willende zijn, dezefchets hier hebben ingelast, en eene zekere betrekking hebbende tot, ten minsten dienstbaar aan het derde middel, door ons opgegeven zijnde, kan zij ook als daar toe behoorende, vrijelijk worden aangemerkt. En zo zoude wij onze voorgenomen taak vervolgende nu moeten overgaan, tot dat gedeelten dat zegt: *Voords aan de waakzaamheid der Huisvaders en moeders*; door het woordje *en* vereenigd, en dus in een geheele anderen zin, als wij de Huisvaders in de Maatschappelijke verkiezing beschouwd hebben; dat is, nu met de moeders vereenigd in eene Huishoudelijke betrekking staande. Dan een onderwerp van het hoogst aanbelang vordert van ons eene kleine uitstap, waar om wij deze stof of de behandeling van dezelve een paar Nrs. moeten laten aanstaan.

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Ouden zyds Achterburgwal, by de Oude Doelestraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 8.

Het belangrijk Voorstel, door den Burger Représentant *J. van Haesten* op den 15 August. l:l; bij het Vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks gedaan, was het onderwerp, geachte Lezeren, dat wij bij wijze van tuitstap, en onverminderd de vervolging van onzen voorgenomen taak noodzakelijk vonden, in dit, en de volgende Nos. eens opzettelijk te moeten behandelen. Zonder echter te willen vooruitloopen of in het minste te willen anticipeeren op het Rapport, dat door de Commissie, bij de Wetgevende Vergadering ten dien einde benoemd, zal worden uitgebracht, veel minder eenig nadeel of hinder aan het lofsijk oogmerk daar door te willen toebrengen, niets minder dan dat, wij zullen ons daarom van die strikte onzijdigheid, welke vereischt word in het beoordeelen van verschillen, bedienen; om de zaak zelve meerder kenbaar te maaken, — in het waare dag-

H

lichte

licht te stellen en zo mooglijk daar door het heilzaamste doel helpen bevorderen.

En daar toe word onzes inziens dan vereischt, om vooraf het voorstel of den inhoud, de waare mening van het zelve, als de beweegoorzaak van dit ons geschrift, hier in te laschen. Vervolgens de zaak zelve te beoordeelen, en na dat wij de oorzaak en de tegenwoordige staat daar van hebben opgegeven, te onderzoeken en te omschrijven, welke middelen de beste en meest geschikste zouden zijn, tot vernietiging van alle verderflijke en het Vaderland verwoestende verdeeldheden, om zo eenmaal de waare eendracht, zonder welke alle macht verlooren gaat, te zien daargesteld en de grondslag tot ons volgend geluk onweegbaar gelegd te zien.

De Burger Repref. *J. van Haesten* zegt in substantie: Dat, na vooraf van de oorzaken, waaraan de vroegere Factien, welke ons Vaderland geteifert hebben, waaren toetschrijven, gesproken te hebben, en van de woedende Heerschzigt, waaraan de Aristocraten, na de gebeurtenis van den jaare 1787, in het bijzonder dienstbaar waaren; waar door bij menschen, die meer hun drift dan het algemeen belang behartigen, wederwraak ontstaan was; die hij ten hoogften afkeurt (*). Dat 'er ook verschil-

(*) Dit heeft de Burger *J. van Haesten* ook getrouw in alle zijne handelingen doen zien, of hij daardoor wilde voorkomen de mistap door het Stadhouderslijk Aristocratisch Bestuur na de revolutie van 1787. in het vervolgen van de Patriotten, begaan; — of daartoe zich alleen gepersuaadeert gevoeld, door de stelling van de vader der Romeinsche wellprekenheid, dat hij een onrechtsvaardig en ondenkbaar Burger is, die, wanneer hij door de wapenen is verlost, als dan nog een gewapend hart tegen zijne medeburgers omdraagt. Dan of het in zijne natuurlijke zachtmoedigheid, zijne vredelievende neiging gelegen is, of in iets anders, weten wij niet; intuschen zegt

ten tusſchen de Patriotten zijn ontſtaan; en die verſchillen te vernietigen gelooven wij dat de hoofdbedoeling van dit zijn voorſtel is, en dat als die uit den weg geruimd zijn, de overigen wel vervallen zullen, want dat men, wa de vervolging der Orangegezinden aangaat, de Staatkundigen, die daar voor nog mochten vreezen, geheel geruust kan ſtellen, immers daar zij van hunne zijde alle redenen hebben om te vreden te zijn, zullen zij 'er het zwiigen (zo wij hoopen) toe doen, en dat gedeelte Patriotten, dat zich wel eer als partij tegen hun opwierp, hebben heden zo veel met zich zelve te doen, dat zij al wel te vreden moeten wezen, als zij van de openbaare beſpotting en uitsluiting van de Orange vrienden vrijloopen (*), dus zal deze zwaarigheid wel als vervallen kunnen worden verklaard. Hij zegt dan, dat 'er ook verſchillen tusſchen Patriotten zijn ontſtaan, veroorzaakt „ door zom-
„ migen, welke door *Selfe* of *Pecunieel* belang gedreven,
„ of vijanden van onze onafhankelijkheid zijnde, een li-
„ tig gebruik daar van wisten te maaken, ten einde an-
„ deren uit de verdeeldheden voordeel te doen trekken,
„ en hoop op eene omwenteling, die daar door natuur-
„ lijk

hij doch in het zelve voorſtel, „Ja tot de daarſtelling van eenen ge-
„ neraale Vrede alle verſtandhouding met hen, die in het XXXV Art.
„ der Burgerlijke en Staatkundige Gronregels van de Staatsregeling,
„ zijn bedoeld, afhijden.” Doch dit behoort niet onder de op-
offeringen.

(*) Dat wel bijzonderlijk na de Revolutie van den 12de Junij heeft plaats gehad; iets, zeer opmerkingswaardig, daar immers de vaſtſtelling van eene geregelde orde van zaaken, alle hoop voor de weder invoering van het Stadhoudertlijk Bewind, afſneed, en echter verheugden zij zich even als of de grondslag, tot herſtelling van den Stadhouders, door die Revolutie gelegd was. Dan de denkbeelden over die gebeurtenis, zijn zeer verſchillend, elk heeft er het zijne van gedacht, en zo ook de Orangevrienden het hunne.

„ lijk gevoed werd, te koesteren, Wie uwer (zegt hij) schoon vragende op een toon van bekrachtiging, „ wie uwer is 'er, die aan deze waarheid twijfeld?" Ons oogmerk is geenzints het gezegde van de B.R. van *Haef-* *ten* uitleggen, veel min te wederleggen, ook zijn wij met hem tot ons innig leedwezen overtuigd, ja, dat 'er verschillen tuschen Patriotten zijn ontstaan, dan dat die verschillen alleen hunnen oorsprong zouden gevonden hebben in *Sette of Pecuniel belang*. Dit moet hij ons ten goede houden, is te bepaald gezegt, wij weten wat de religiezucht vermag, en welk aandeel zij in de revolutien van den 22 Jan. en 12 Junij gehad heeft; en dat het schandelijk zelfbelang alleen de drijfveer van veelen, naar de uitterlijke schijn beoordeeld wordende Patriottische daaden, is. Maar wij durven geene der partijen ten lasten leggen, dat alleen deze verachtelijke redenen oorzaak van hunne verschillende denkwijzen zijn (*).

Al verder zegt de Voorsteller, dat zijns inziens het niet aanwezig zijn van eene vaste Staatsregeling veelal de aanleidende oorzaak daar van was. Dat wij met hem
ge-

(*) Over die verschillen, en de oorzaak is men het lang niet eens, want daar den eenen staande houd, dat het alleen een koppigheid is van de *Democraten*, om van de *Grooten*, (wilt zij een haat hebben tegen de *regeering van de Grooten*) niet bestuurd te worden, zegt den anderen, het is alleen een oorlog van Intrigues. Het eigenbelang, de erfzonde van onze Natie, is door alles heen geweven, en der religiezucht, is, de weegschaal van het Patriottisme van veelen — Hersteld de gewezen bevoorrechte Kerk, in al haar voorige luister — en den nauwgezetten *Voetsjaan* vind het bijzonder steunzel, door den God van Nederland daartoe verordend, zo wel in de wetgevende Vergadering, als hij het voorheen in het Huis van Orange beschouwde; en is derhalven een ijverig Patriot. Beschenk de Roomsche Catholijke Broeders daar mede, en al wat immer gebiegt heeft, is een Held die zijn leven voor de Vrijheid veil heeft,

gerustelijk instemmen , en recht doerde , moeten wij de wensch van den Burger van *Haefst*en , daar hij zegt „ dat „ zelf het herdenken als 't waare van de voorige sehok- „ ken , waar aan ons zwak Staatkundig Lighaam is bloot „ gesteld geweest , in de vergetelheid , achter het gordijn „ der gevestigde Staatsregeling , mogte wegzinken ,” alle- „ zints billijken , waar door hij , van zijne zijde , zijn on- „ partijdigheid of zucht tot vereeniging volkoomen aan den dag legt ; vooral , daar hij verder zegt , na de moeilijk- „ heid , om tot dit heilzaam oogmerk te geraaken , erkend te hebben , dat elk van zich zelve moet beginnen . „ Dat „ wij eerst in ons hart de minste opwellingen , die uit „ hoofde van verschillende begrippen , of zelfs door daa- „ den , welke door hen , die van ons verschillen , zijn „ bedreven , [kunnen ontstaan , zo veel mogelijk tegen- „ gaan en verdooven : doen wij dit niet , (vaard hij voort) „ wij zijn nimmer in staat , dadelijk tot vernietiging van „ alle Factien mede te werken.” Waarheden , daar geen bedenkingen in een gezond hoofd kunnen tegen opkoo- men , en zo wij onze gedachten eens met die van den Burger van *Haefst*en moogen vereenigen , dat dan elk der verschillende zo veel aftaa , als hij , in eenen omgekeerden zin , zoude hebben willen toegestaan (*). Te meer , daar de Voorsteller al verder zegt , dat hij durft voorspellen , „ dat zoo men zulks onverhoopt mogte nalaten , ons uit- „ ge-

(*) Dit zoude te meer nog nodig zijn , want , men stelle eens , dat het verschil tusschen de *Democraten* en de *Grooten* bestaat ; en men gelove er dan eens bij , dat het voorstel tot vereeniging der verschillen , van de zijde der *Grooten* gedaan word , inmiddels , dat zij het *Roer* in handen hebben , dan kan het niet voldoende voor de *Democraten* gerekend worden , dat men hun een eeuwig stilzwij- gen oplegd , zonder hun ter verzoening en ter gemoet koming iets te hebben afgestaan ,

„ gemergeld Vaderland, of geheel van zijn aanwezen, als
„ eene Republiek, zal worden beroofd, of een prooi zal
„ worden van vorstelijke vrijbuiters.” (*) Welk een
schrikverwekkend vooruitzicht voor hem, die zijn Vader-
land lief heeft, wee hun die de oorzaaken zijn!! — En
om dit te hoeden zijn geene opofferingen te groot, zo als
den Burger van *Hagfen* dan ook al verder zegt, waar hij
alle politieke vervolging wil doen ophouden, en de schuldi-
gen doen te recht staan voor hunnen competenten Rechter,
(†) en alle daaden, welke uit partijfchap oorspronkelijk
zijn, in vergetelheid stellen. Waar toe hij zegt, dat 'er
zijns inziens eene openlijke wet zal moeten worden vast-
gesteld, waar uit van die vergetelheid blijke, en dit stelt
hij als te meer regemaatig voor, om dat de Staatsrege-
ling niemand uit hoofde zijner gevoelens wil vervolgd
hebben, (§) maar daarentegen de Broederschap aange-
kweekt en de eendracht bevordert.

Eindelijk (zegt hij) „ Laat ons in een woord, toege-
„ vende vergetelheid voor het voorledene, maar streng-
„ heid voor het tegenwoordige invoeren, alle woordelij-
„ ke of dadelijke beledigingen, uit hoofde van verschil
„ in godsdienstige of politieke gevoelens, openlijk straf-
„ fen(‡). Ja tot het daarstellen van eenen generalen vree-
„ de, alle verstandhouding met hun, die in het XXXV.
„ Art.

(*) Als de Revolutien, wij beoogen de laatste, nog aan veele
berhalingen laboreren, zal ons Staatsgebouw, zonder dat eenige
vorstelijke vrijbuiters er de klaauw in slaan, wel insorten.

(†) Ook dit behoord niet onder de opofferingen.

(§) Evenwel met uitzondering omtrend de bedoelden in Art. XXXV
van de Burgerlijke en Staatkundige grondregels van de Staatsregeling.

(‡) Dit willen wij hoopeu dat, in de te makene Wet breder om-
schreven, en meer duidelijc zal zijn uitgedrukt, anders zoude
men wel eens, onwetende kunnen zondigen.

„ Art. der Burgerlijke en Staatkundige Grondregels van
„ de Staatsregeling zijn beddeld, afsnijden, en over hen
„ die *direct* of *indirect* tegen de Staatsregeling handelen,
„ alle de middelen en straffen in het werk stellen en be-
„ paalen, die de Vrijheid van den Staat vorderen. Be-
„ sluitende: Dan zal het Bataafsche Volk waarlijk vrij
„ zijn, wanneer zij slaaven der Wet zullen worden.

Verzoekende wijders dat 'er eene Commissie mogt wor-
den benoemd om dezen voordracht te examineeren, enz.
Waarvan wij het beste voot het Vaderland zijn afwach-
tende; dan den Burger Representant *J. van Haspen* houde
het ons ten goede, dat wij in het voorstel mislen, die
duidelijkheid, dat op de man (gelijk men zegt) aan, dat
onzes bedunkens, in voorstellen van die natuur zo no-
toir een vereischten is. Want bedoelingen zijn aan zo
veele uitleggingen onderworpen, en ondersteelingen baren
zo dikwils vertwijffeling. Zo gaarn hadden wij gewild,
dat hij gezegd had, de oorzaak van die zo schadelijke
verschillen is *daar* in gelegen. De tegenwoordige staat van
dezelve is zo. En *dat* zijn de middelen om dezelve ten
algemeenen nutte en genoegten te doen eindigen.

Dan zou onzes bedunkens, dat gewichtige werk, nu
aan de Commissie opgelegd, gemakkelijker gemaakt zijn,
en niet aan zo veele zinnen onderworpen, langzaam in
zijn voortgang en onzeker in de gevolgen gemaakt zijn.
En dit heeft ons genoopt de pen op te vatten, en onze
gedachten over zo een gewichtig onderwerp, gelijk dit
in de daad is, en genoemd mag worden, op het papier
te brengen, en schoon niet directelijk tot dat vak, of de
taak, die wij ons voorgefeld hebben, behoorende dit bij
wijze van uitflap te doen, enkel en alleen met dat zelve,
en bij ons onveranderlijk oogmerk, om nuttig en tot het
algemeen belang mede werkzaam te zijn.

Dat

Dat men dan in het beoordeelen van onze gedachten, waartoe die kennis vereischt word, die wij vermenen te bezitten, dat is de gebeurtenissen en het Bataafsche Volk wel te kennen — dit vaststellen, dan zal ook demet ons in gevoelens of denkbeelden verschillende kop, ons recht doen. En hier mede van het voorstel aftappende, zullen wij de zaak zelve beoordeelen.

De vraag: zijn er dan zodanige schadelijke verdeeldheden en partijschappen, moeten wij tot ons innig leedweezen met ja beandwoorden, en vinden ons genooddrongen, de waarheid hulde doende, daar en boven te erkennen, dat als dezelve niet worden opgeruimd en uit den weg genomen, zij zich onderling zullen verwoesten en 's Lands welvaart met alle onze verwagtingen in hunnen val mede sleepen. Een zo dreigend gevaar, moet dus met beleid, verstand en moed, en met eene geheele opofferling van personeele betrekkingen worden afgewend, en hiertoe bieden wij ons met geheel ons vermogen aan. Dan daar er zo veele anders weldenkende menschen in deze deelgenooten, ja zelve voorgangers zijn, die wellicht nimmer hebben overwogen wat den aart des verschils in zich bevat, en het voor den welweetenden, maar dikwils te vooringegenomen man, zelfs nuttig is, met aflegging van alle drift eens stil te staan, en te overzien, wat, en waarin hetzelfde bestaat, zullen wij, gelijk gezegt is, met alle onzijdigheid, en als een besluit van onze naarspooring en rijpgeworden overweegingen, (*in het volgend No.*) openleggen

1°. DE OORZAAK.

2°. DE TEGENWOORDIGE STAAT DES VERSCHILS, EN

3°. WELKE MIDDELEN DE MEESTGESCHIKTSTE ZIJN, TOT VERNIETIGING VAN DEZELVE.

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Ouden zyds Achterburgwal, by de Oude Doelefraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 9.

DE OORZAAK dan, dat Patriotten, voorstanders der Vrijheid, Republicainen in een woord, (want elk der partijen eigend zich met uitsluiting van alle andere deeze eernaamen toe) van elkanderen, tot zelfs in de eerste betrekkingen verschillen, is niet gegrond, in de gebeurtenissen van den 12 Junij of 22 Januarij, noch in de revolutie van 1795, zelf niet in het gebeurde van en voor den Jaare 1787. maar in de verschillende denkbeelden die 'er bestaan omtrend het maatschappelijk verdrag, omtrend eene Volksregeering, en in hoe verre de Gelijkheid uitvoerbaar, bestaanbaar, en de Vrijheid voor de menschen bij zaamenwooning gelukkigmaakende kan zijn; daar den een steld, dat door vreesbaarrende dwangmiddelen, ten algemeenen nutte ingesteld, de neigingen, driften en begeerlijkheden van den maatschappelijken mensch alleen kunnen en moeten beteugeld worden, wyl den an-

deren vastfeld, dat eene vrijwillige onderwerping uit overtuiging gebooren en vooral niet verder strekkende als hoogst noodzaaklijk is, alleen vereischt word en alleen kan dienstbaar zijn, tot instandhouding van een tot meerder geluk aangegaan verband, waar uit volgt, dat naar het eerste gevoelen, het minder schadelijk voor een volk moet worden gerekend, dat, schoon geen wet der noodzaaklijkheid het gebied, dat ze gestrenger worden geregeerd, zo zij individueel slechts welvaaren, dan dat zij door het genot van eene Vrijheid, die, indien zij eens misbruikt wierd, voor allen zoude kunnen schadelijk zijn, aan zich zelve wierden overgelaten. Daar uit het laatste gevoelen voortvloeit, dat zonder eene volstrekte onafhankelijkheid, zonder dat volkoomen genot van Vrijheid, dat elk mensch op zich zelve staande begeert en zich toekend, geene welvaart bestaat of bestaan kan, en dat alle vorderingen, onder welke gedaante die ook mogten voorkoomen, welke verder strekken, of meerder afeischen, dan voor het maatschappelijk geluk moet worden afgeslaan, inbreuken op der menschen rechten, onderdrukking, overheersching en gevolgljik slavernij zijn.

Wij behoeven hier niet te zeggen hoe dat deze denkbeelden onder ruwere, ja zelve bijna in alle andere betrekkingen, beschaafde volkeren, tot uiterstens gebracht of overdreven wordende, aan elkander gelijk staan, en voor alle menschelijk — en zo ook voor alle maatschappelijk geluk, volkoomen doodlijk zijn; het welk door de geschiedenissen der voorwaereld — door alle tijdvakken, welke bloed, en vloektooneelen hebben agtergelaten, bekrachtigd word. En schoon, tot de eerste moederbron opgeklommen, uit deze tegenoverstellingen alle de verschillende denkbeelden over de wijze en middelen van Bestuuring, en zo ook de bij ons bedoelde oorzaak, zijn voorgesproten; is men echter voor eeuwen reeds vol-

koo-

koomen eens, dat beide aan bepalingen moeten onderworpen zijn, ja zelve zo verre gekoomen, dat men alle willekeurig macht en wetteloos gezach, of die door het lot der geboorte verkregen wierd, voor schadelijk, strijdig en derhalven voor wederrechtelijk, en als geheel onbestaanbaar met de heilige voorschriften der natuur en gezonde reden beschouwd en geacht heeft. (*)

Gesteld nu, gelijk wij gerustelijk durven onderstellen, dat de oorzaak der verschillende denkbeelden, waarmede die bitterheden gesproken zijn, van de beide uiterstens afstammen, en intusschen door eene verlichtende beschaaving in zo verre bij of tot elkanderen gebracht zijn, dat elk hunner plechtig betuigd, niet dan het hoogst mogelijk geluk van zijne natuurgenoot, die hij in alles als zijn gelijke beschouwd, te beoogen en met al zijn vermoogen ook tracht daartestellen — (want wij willen hier voor een oogenblik voorbij gaan alle personeele betrekkingen, die hier veelal mede in verband staan, of gebracht worden) hoe gemakkelijk zoude de vraag, *welke zijn de middelen tot vernietiging van dezelve?* — niet beantwoord zijn. Dan

(*) Als men zich overtuigd, dat het Republikeins principe, of grondbeginzel, in de voorwaereld reeds zo verre gevorderd was — tot zulk eene hoogte geklommen, dat deze waarheden erkend en beliden wierden; en echter alle vervallen en te niet gegaan zijn, moeten wij dan niet vragen, welk een steunfel, welk een verband is machtig en groot genoeg, om der menschen wonderzinnigheid, of wat naam zullen wij het geeven, te weeren en het goede staande te houden; te meer, als men ziet en nagaat, dat in de beginzelen het bederf reeds worteld, het kwaad zich zet; en niet gestuit of verhinderd wordende, het goede verdringen zal; en zo het gezegde van hun bevestigen, die alles alleen als een afwisteling beschouwen, en zich daarom der goede zaak weinig bekreunende, alleen bedienden van de voordeelen of genoogens, welke bijvallige omstandigheden hun aanbieden.

Dan deze denkbeelden of zaaken zijn op perſoonen overgebracht, en de ſtellingen weezens geworden, de gevoelens menſchen, en de oorzaak is bij de meeste beoordeelaars onbekend, of voor het minſte geheel uit het oog verlooren, belangens, vooroordeelen, en wat al meer ſchadelijk genoemd kan worden, daar aan verknocht; miskonningen, haat, afgunſt en verwijdering — een natuurlijk gevolg van deze rampzalige overdracht, want zaaken zijn voor deze beſmettelijke ziekten niet vatbaar — hebben zich vereeu'gd, en een zo na tot elkander gebracht verſchil van gedaante veranderd, uit een geſcheurd en als tot eene onheelbaare breuk uit elkanderen gerukt. Nu wierden het de rijke, de vermoogende en verſtandigen, welke voor het eerſte gevoelen waaren, en de arme onwetende voor het laaſte; en de eerſte, hoewel veel kleiner in getal, eigenden zich, als de bevoegde en het meest belanghebbende, het recht van regeeren toe, en erkenden de overigen alleen het recht toe van geregeert te worden, of met andere woorden, zij hadden door hun meerder vermoogen de macht van gebieden, wijl aan de overige het gehoorzaamen te beurte viel, en nu wierd elke vermoogende in de oogen der armen eenen tijran, en elke arme in de oogen der rijke een wild gedierte, dat niet te ſterk gemuilband konde worden, uit vreeze dat zo het eens los brak, het den rijken verſlinden zou; en vervolging en oproer eenen onophoudelijken oorlog tuſſchen den nooddruft en den overvloed, van de onkunde tegen de doorſlepenheid, en van de pij tegen den geborduurden rok, vervulde de nu groot geworden ruimte, die, eer de denkbeelden op perſoonen waren overgebracht, eene verſtandige toegevenheid had kunnen uit den weg ruimen. Zonder dus het edel caracſter, de deugd, of de braafheid van een vermogend man (wij nemen het bijna algemeene voor het geheel) in oogſchijn te nemen, of hem naar

ver.

verdienſten te waardeeren, was hij alleen, om dat hij tot de vermogende Clafſe behoorde, een onderdrukker der behoeftigen, en zo omgekeert wierd deugd, kunde en braafheid verwaarloost, en, om de verheffing der minvermogenden voortekoomen, onderdrukt, miskend en veracht (*). En deze ongelukkige jammerſtaat was verderflijker, naar maate zich de menſchen tot twee ſtanden bepaalden, tot dat eindelijk de arme, of minder vermogende, zich door vlijt en arbeid begon te verheffen, en de rijke en vermogende, door verkwifting zich verwaarloost hebbende, begon te daalen, en alzo tuſchenſtanden gebooren wierden, die tot een heilzaam evenwigt verſtrekten, en het middel, dat is de meerdere gemeenmaking der fortuinen, daarſtelden, waardoor eene gedeeltelijke verzoening ontſtond, die zachtelijk deze afgrond van ondeugden dempte, voor het minſte de weg opende, waar

op

(*) Wanneer wij eens geheel afgetrokken overwegen en naargaan de handelingen van de vermoogenden tegen de behoeftigen, en zo omgekeert van de laaſten omtrend de eerſten, wanneer wij inzien de middelen, die gebezigd, en bij de hand genoomen zijn, om zo een groote meenigte in toom en tengel te houden, en de lijdelijkheid, de gewillige onderwerping van zo veelen aan één of zo weinigen, het geringe waar zij zich hebben meede laaten afzetten en vergenoe-gen, moet men zich niet verwonderen, dat zij die gewoon aan dit misdrijf geworden waaren, zich van een geheel andere natuur, en voortreffelijker ſtof geacht hebben te zijn; en gelijk zich de menſch door zijne meerdere vermogens, de macht over de dieren, die hij tot verrigting van arbeid en ter vervulling zijner behoeftens nodig heeft, toekend; zo ook kende zij zich de macht toe, om met hunne Natuurgenooten, van dezelve ſtof als zij gevormt, en niet zelden in den aanleg voortreffelijker dan zij, te moogen handelen. Wanneer wij, herzegge ik, dit tegen elkander opwegen, dan moeten wij het wantrouwen billijken, en hun recht doende vergoeden, dat geheel onwaardigen haar zo lang en onverdiend hebben doen lijden. —

op zich reden en billijkheid konde begeven om hen het hoofd te bieden, en alzo die razernijen tot staan te brengen, en hier uit dan volgde een minder misbruik van macht, en eene meerdere vrijwillige onderwerping, echter bleef het denkbeeld van bevoorrechte standen, zo door geboorte als vermoogen, steeds levendig, en zo ook van de tegenovergestelde zijde eene onveranderlijke jaloufie, en eene duurzaame ontevredenheid stand houden; en daar den eenen stilzwijgende genoot, verdroeg zich den ander al morrende, tot dat het nieuwe stelsel van Vrijheid, rustende op eene volkoomen natuurlijke Gelijkheid, het teder gevoel van beide, ja van alle de standen aandeed, en alles met verdubbeling weder verlevendigde niet alleen, maar aan de tot heden gezwicht hebbende standen zo veel kracht en vermoogen bijzette, dat zij zich boven alles verheften, het geen nu omgekeert al morrende door de voorheen bevoorrechte standen moest worden geduld; doch alles bleef rusten op perfoonen, en de nu meer dan ooit gemakkelijk te beslifen zaak blijft onbekend. (*)

Zie daar de strijd, waaruit alle dergelijke verschillen, onder welke benaming dezelve ook voorkoomen, afkomstig zijn, en zo ook is hier in de oorszaak van het verschil dat wij bedoelen te vinden. Die de waarheid hulde doet, en kennis draagd van het gevoelen der menschen, bijzonder die waar van wij spreken, zal met ons moeten instemmen, dat het gevoelen der vermogenden is, dat zij die het meest belang hebben (en daar bedoelen zij zich zelve meede) meest, zo niet alleen bevoegd zijn om te bestuuren, en dat even zo wel, als den armen Demo-

(*) Hoe gebrekkelijk het ook veelen ter hand stond, en de conversatie der gelijkheid steeds zeer weinig beduidend was, of in had, was dit echter de eenige weg geweest, om verwijderingen, waar over men zich thands, en met alle recht beklagd, voortkoomen.

mocraat den Capitalist onbevoegd voor het Ambt van Volksvertegenwoordiger houd, alleen om dat hij te veel geld heeft, en derhalven naar zijn oordeel heerschzuchtig is. Zo is het nog geheel eigen aan het hart der vermoogenden, dat zij hunne minderen (want zo toch noemen zij elk, die geen vermogen gelijk zij bezitten) niet nevens hun, veel min boven han dulden kunnen, en dat elk der partijen zich liever van de donkoppen uit hun midden zoude zien bestuuren, dan het kern der verstandigen verzamelen, van waar het ook mogte te vinden zijn. Ik spreek hier van het gros — van dat soort van menschen, die in dezen verblind, door drift en dweepzucht geen denkbeeld van zaaken hebbende, alleen aan personen, en dan nog wel bijzonder aan het uiterlijk aanzien gehecht zijn, (*) en geenzints van die mannen, die het vooroordeel ontwasfen, de zaaken betrachten, en alleen die middelen bij de hand nemen, die tot het groot en heilzaam doeleinde kunnen dienstbaar zijn. Men ergere zich derhalven niet aan eene harde waarheid, die wij in deze behandeling als een onaffcheidelijk eigen aan het onderwerp, zelve te meermaalen, niet zullen kunnen passeef.

(*) Die gedurende de laatste drie Jaaren, waarin om menschen te leeren kennen, zeer veel gelegenheid was, geen vreemdeling in de publieke zaaken geweest is, zal van de waarheid van het gezegde volkoomen overtuigd zijn. Wij hebben menschen op het Staatkundig tooneel zien verschijnen, die onder de zwijgende zelf niet konden geduld worden; wij zagen menschen, die onder de Burgermeesterlijke waardigheid jaaren gebukt gegaan hadden, zitten of zij eene Vergadering bijwoonden, die gehouden wierd in een taal welke zij niet verstonden, men zag daarentegen talenten ontwikkelen, die bij elk verstandige verbied inboezemde, het volk zag en hoorde, maar bleef onaangetaan, en als het tot de waarneming van de eerste belangens zaakwaarnemers verkoos, was het doof en blind.

feeren. En zo het eerste gedeelte, naamlijk onze gedachten over de *oorzaak* van dergelijke verschillen in het algemeen, voor afgehandeld beschouwende, zullen wij meer bijzonder het hier alleen bedoelde behandelende, (*in het volgend No.*) overgaan tot DE TEGENWOORDIGE STAAT DES VERSCHILS, wij zeggen expresfelijk de tegenwoordige staat des verschil, om dat de op elkander gevolgde gebeurtenissen derzelve gedaante reeds dikwijls veranderd heeft. (*)

(*) Van de revolutie tot de maand Junij 1795. was alles preparatoir, van gemelde tijd tot Maart 1796. was het bij afwijfeling heftig, van toen, tot na genoeg aan het einde van dat Jaar, still; de volgende agt maanden groeide het weder aan — de volgende vier maanden van dat Jaar, en dus tot het begin van 1798. nam het van dag tot dag toe; tot na de revolutie van 22 Januarij, toen was 'er voor een korte wijl, voor het uiterlijke een algemeen verdrag: doch dat was gelijk aan de stillte voor een donderbui, welke zo dicht op een pakte, dat toen die op den 12 Junij uitbrak, was het verschil eensflags grooter als het immer te vooren geweest was. De Staatsregeling, dat zo veel belovende hulpmiddel, kon, hoe spoedig ingevoerd, deze wonden niet heelen, en tot nog toe onverbonden, worden zij van dag tot dag flechter.

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op den Ouden zyds Achterburgwal, by de Oude Doelestraat.

SINCERUS

AAN HET

BATAAFSCHE VOLK.

N°. 10.

Om hier in wel te slagen, en aan het noodwendig daar toe vereischt wordende te voldoen, zullen wij, (echter zo verre mogelijk) eenige treden te rug moeten doen, in de geschiedenis of de lotgevallen van ons Vaderland. Reeds vroeg had de lijdende stand, door industrie, ijver en vlijt in deeze Landen zich weten te verheffen, en hunne Heeren, elkander verdervende, hunne vermoogens verzwakkende en hunne middelen verspillende, waaren genoodzaakt voor geld en andere onderstanden, voorrechten gelyk zij destijds en naar het gevoelen van die dagen genaamd wierden, af te staan, waar door de heerschzugt zich zelve beperkte en de onderdrukking wierd draaglijker gemaakt. Na de ontrukking van onder de Spaansche Monarchie, vestigde zich het beginzel van Vrijheid op den Bataafschen grond, en de misgunning of afgunst der Vorsten, daar geen den ander ont

de legging van het zelve van dat belangrijk gedeelte Lands, gaarne meester zag, was oorzaak dat het zich tegen allen staande hield; en tot eenen toevlugt voor alle vervolgden verstrekkende, wierden de schatten in haar midden overgevoerd, de Welvaart algemeen en de Fortuinen waaren niet meer aan rang of geboorte, met uitsluiting van alle andere als een erf recht in bewaaring, maar onder alle standen verspreid. Elk individu zag zich door naarstigheit in staat tot verkrijging van die behoeften en geneugtens die overeenkomstig de zeden van dientijd genoegzaam waaren om hem het leven aangenaam te maaken, en te rug ziende op zijne voorzaaten, en overziende het onvoordeeliger lot van zijn gelijken bij de nabuurige volkeren, was hij voldaan en de strijd tusschen de nooddrift en den overvloed was gering. Dan 'er bestond een geheel ander verschil, de bevoorrechtstanden, met eenen Vorst of Prince aan het hoofd konden niet dulden de macht — het vermoogen, en de daar door verkreegen invloed van de rijk geworden Burgers; waar door geweldige twisten ontstonden, en door het volk (de Speelhal der onderscheiden partyen) wierden groote buitensporigheden begaan. (*) tot dat door eene wonderbaare vermenging deeze twee tot drie partyen zijn uitgedeid. — Namenlijk, den rijk geworden Burger kocht zich het Adeldom, en den verarmden Jonker vermengd door het Huwelijk zijn Adelijk bloed, met dat van eene Burgersse, en daar uit ontstond een derde slachtig wezen, dat

(*) Eene der grootste misdaden, door de vermogenden tegen de behoeftigen begaan, was, dat zij hen steeds tot bereiking van hunne bijzondere oogmerken, onder beloften van spoedige verbetering, op zetteden tot kwaad doen, waar voor zij hun, wanneer zij daar door gediend of niet gediend, dan nog in de plaats van de gedaane beloften te vervullen, deden straffen.

dat niet veel roems verworven heeft, dat voorbeeldeloos in hoogmoed, door de verwijdering, uit de verbastering gesproten, onaan gezien bij den, zo zij zich noemden, echten Adel en den Vorst, en ondraaglijk in de oogen van den Burger of geringeren stand was. Deze wezens vol van trotschheid en zwaar van geld, (want die vermengingen geschieden niet, dan door die geen en die door buitensporige Fortuinen tot zulke buitensporige dwaasheden konden overgaan) het Plan vormden om zelve, door de invoering eener famielle regering, meester te zijn zich tegen de Vorstelijke of Stadhoudelijke Regeeringen te verzetten, en daar toe steeds de Volks partij voor zo ver als nodig was ter verkrijging van het gebuteerde doel, aan te kleven. En om geen aantal van bijzonderheden, waar voor ons bestek niet geschikt is, hier aan te voeren; en deze wezens in geheel haar kracht en ondeugd te doen kennen, zullen wij met voor bij gaan van alle vroegere gebeurtenissen stappen tot na den Jaare 1780. De buitensporige liefde voor Willem de V. wat aan het bedaren geraakt zijnde, begon men ook 's mans gebreken te leeren kennen of liever het gevaarlijke en schadelijke van zodanig vermoogend Stadhouderschap te gevoelen, en gevolglijk te verdenken, dat aangroeide toen *Willem* wel Engelsch, maar niet Fransch gezind, de Plunderingen voor de eerste aan zijn Landgenooten aangedaan, met onverschillige oogen bleef aanzien en, of wel zien mogt, dat die rijke Burgers die Preparatoive Plannen en ontwerpen van Commerce Tractaten, met de in zijn oogen rebelleerende Americanen, hadden aangegaan, tot magtiging van haar gewinzucht eenige schade leden of, vastelijk voorgenoomen had zich tegen de bloedverwanten van zijne Moeder zaliger niet te verzetten, ten minsten werkloos bleef, en de middelen tot verdediging moetwillens verzuimde; dat de Natie dermaa-

ten tegen hem opzette, dat het heimelijk gemor in openbaare verachting uitbrak.

De wezens bovengenoemd, en gemeenlijk bekend onder den naam van Aristocraten, berekende de dag geboren te zijn, waar op de val van den Stadhouder zeker, en hun groot oogmerk, het welk was zyne plaats te bekleden, nu gemakkelijk te bereiken was, zy jaagden het Volk alom in de wapenen (*) de kreet was *Vrijheid*, en de Stadhouder wierd vervallen van zijne waardigheden verklaard, tenminsten op alle die plaatsen waar hij dezelve door kracht van wapenen of op eenige andere wijze niet konde staande houden.

Dan in het midden van deezzen voorpoed, verklaarden zich die gewapende Burgers, dat zij het *Motto* van den opstand, namenlijk *Vrijheid*, alleen tenhunnen voordeelen verstonden, en ook wilden hebben uitgelegd; en nietten oogmerk hadden om alleen het roer van Regering uit den eenen hand in den anderen over te brengen, zonder voor zich zelve daar door bevoordeeld te zijn, dat zij nimmer verandering zonder verbetering hadden beoogd enz. En daar door viel het groote plan, gelijk men zegt, in duigen (†) de zaaken stonden, en veele van de aanvuurers bleven niet alleen staan, maar verlietende in het Harnas gejaagde Burgers, die moettende eene keuze doen, en zich onderwerpen aan het Volk, of zich als Vijand daar tegen verzetten, verkozen veele het laastten en wierpen zich in de Armen van den door hun eerst vervolgdten Stadhouder, (§)

en,

(*) Want een gewaapend Burger, was *alleen* een rechtchapen man,

(†) En van dat ogenblik, was elk gewaapend Burger een *op-roermaker*, en een *pest* voor zijn Vaderland.

(§) De Vorst van Nasfau, toen bij de Vrijheidszoonen al bekend onder den naam van Erftadhouder, dat blijkens de gevolgen wat voorbaarig of te vroeg was; begreep heel wel dat het Vorstelijk was dat men, mzijn oogmerk te bereiken, even zo wel, de

groot

en waaren, na dat hij door Pruisfifche waapenen weder herfteld was, de grootfte vervolgers, — de grootfte onderdrukkers van die flachtoffers, die zij zelve in dien ongelukkigigen ftaat gebracht hadden. En ach! dat allen die het zelve kwaadaartige hart bezaten, overgelopen waaren, dan was de Natie in eens kennelijk geworden, wie hunne onverzoenlijke vijanden zijn, want dezulken zullen, hoe het dan ook gaan mooge, evenwel nimmer weder derol van Volksverleiders durven op zich nemen. Zij vervielen dan niet allen tot dat tegenovergeftelde uitterfte, ook waaren zij verfcillend in denkbeelden, en die geene zelve die met het beste hart de Volkspartij getrouw geblaven zijn, hadden echter, overeenkomstig het gevoelen van dien tijd, geene verdere bedoelingen dan eenen (zo zij het noemden) Grondwettige Herftelling (*), en het bleek uit de reclames van Rechten en Privilegiën, dat, en bij Volk en Opperhoofden, noch denkbeeld noch plan was, waar naar die vrijheid, die zij zo zeer begeerden, zoude zijn ingericht, en waar derhalven het meerder volksgeluk, dat de eenige oorzaak tot veranderingen moet zijn, in zoude beftaan (†), een gevolg zeer natuurlijk, en eigen aan den geheel iets anders bedoeld hebbenden aanleg.

De-

grootfte fchurken moest emploijceren als men tot dat einde, de grootfte fchurkerijen geoorloofd achtte en daarom maakte hij geene zwaarigheid om die Volksbedriegers, te ontfangen en aan te nemen.

(*) Zo dat zij eigenlijk achter uit wilden, en zich te rug brengen tot een ftaat, die met de Eeuw waarin dezelve beftond, vervallen, en in het onherftelbaar voorledene was weggezonden.

(†) De ftelling is onberwiftbaar waar en zeker; maar als de Volken (flegs weinige onftandigheden hier van uitgezonderd) eens vroegen: waarin beftaat nu ons gevoelbaar meerder geluk? wat zoude men hun andwoorden? —

Deze verkeerde en kwalijk voortgezette Revolutie smoorde dan in de bajonetten van *Frederik Willem*, en liet, na dat de voorstanders der Vrijheid wijd en zijd uit elkanderen gejaagd en geflagen waren, niets achter zich dan eenen eindeloozen twist over het geen men had moeten doen of had moeten laten, en dat nog maar alleen onder de standvastig geblevenen, want de overige erkenden schuld en deden belijdenis van hunne dwaasheden, gaven blijken van bekeering, spotteden met hunne begaane dwaasheden, en schuilden veilig onder de vleugelen van den Adelaar, of verlustigden zich onder het lommer der toen bloeiende Orangeboom (*).

Intusfchen wierd door eene onbegrijpelijke toevloed van omftandigheden, de groote, de voorbeeldelooze revolutie van Frankrijk voorbereid, en veele onzer vervolgde Landgenooten, welke op dat Grondgebied eene veilige fchuilplaats gevonden hadden, waren ooggetuigen van gebeurtenissen die hun, zo hunne Landgenooten meenden, doorleeren, bekwaam en volkoomen rijp voor de steeds bij hun verwagt wordende Vrijheid zoude maaken (†), maar het geweldige dat de Fransche revolutie verzelde, en natuurlijk verzellen moest, had meerder invloed op hunne zacht gestemde gemoederen, dan de geheele Fransche Vrijheid zelve, en deed hun altoos besluiten: tot zodanige prijs begeeren wij die niet. De in het Vederland ge-

(* En ook dezulke doen zich voor als vrienden der Vrijheid, als Voorstanders van de Revolutie, en maaken aanspraak op Ambten en Bedieningen.

(†) Maar verre de meesten zijn, of niet school geweest, of hebben, in plaats van van de Lesfen te profiteeren, zitten slapen, en kwamen dus wel in triumph weder te huis, maar overigens als de Kat van Engeland kwam.

gebleven Voorstanders wenschten de herstelling, en daar door die van hunne persoonlijke waardigheden, ambten en bedieningen, maar wilden 'er niets voor in de waagschaal stellen, en boven al niet op de Fransche leest geschoeid. Anderen hielden steeds den mantel gereed, om, daar het de beurs gold, en 'er bij Onwentelingen voor den ondernemenden geest fortuin te maaken is, die daadelijk ter bedekking hunner Politieke gebreken te kunnen omhangen; nog anderen uit een Godsdienstig beginzel redeneerende, hielden staande, dat eene Vrijheid die de vernietiging van den Voorvaderlijken Godsdienst, met al haare heilige plechtigheden en cieraaden ten gevolge had, en die met Koninklijk bloed, door de Kerk gewijd, bevlekt was, bestendig noch duurzaam zoude zijn, terwijl wederom anderen het gemis van eene bevoorrechte Kerk te gemoeit ziende, in twijfel trokken of het een zegen of een vloek was, enz. Onder dit alles streefde zich de menigte met de vleiende grondbeginselen van de Fransche revolutie, en zo zeer als den fatsoenlijken man, al die Fransche fraaijgheden voor bloemen hield, die men de onnozele *Sans Culottes* op de roode muts stak, zo zeer haakten den naar volkomen Vrijheid en Gelijkheid verlangenden Nederlander naar dezelve, hechte eene Goddelijke inspraak daaraan, en berekende reeds, nu wijs geworden wat Vrijheid was; hoe hij zich in vergelijking van voor den Jaare 1787. na de Revolutie of herstelling der Vrijheid zoude hebben te gedraagen; en deeze zucht groeide aan, naarmate de aannadering van dezelve gevoelbaarer wierd. In welken tijd ook van de andere zijde, in wier handen zo niet dadelijk, immers in het vervolg het roer van regeering vermoedelijk zouden overgaan, bedenkingen wierden gemaakt, in hoe verre aan die in den beginne ontembaare zucht zoude behooren

te worden voldaan (*); wijl men over de wezenlijke herstelling en vestiging van 's Lands regering, in vervolg van tijd wel zoude handelen, schoon veelen van begrip waren, dat men de zaaken moest opneemen, daar, en zo als men genoodzaakt geweest was bij de geweldige uit-eendrijving in den Jaare 1787. die te laten liggen, om vervolgens zodanige verbeteringen daar in te brengen, als men zou oordeelen te behooren.

Nu brak de dag der Revolutie aan, en het Bataafsche Volk wierd, na zich door Alliantien en andere Accorden aan de Fransche Republiek verbonden te hebben, vervolgens vrij en aan zich zelve wedergegeeven, en zo, in eenen zekeren zin, ook aan zich zelve overgelaten.

(*) Want bij onze zedige, bedaarde en zo gedwée Natie, wa-
ren de buitenspoornheden de pest.

Te Amsterdam, by A. BALSTER, Boekverkooper op
den Ouden zyds Achterburgwal, by de Oude Doelestraat.